

Banca Națională
a Moldovei

SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

*Întocmite în conformitate cu Standardul **Internațional** de Contabilitate
SIC 34 **Raportarea financiară interimară**
(neauditare)*

Cuprins

Situații financiare consolidate condensate neauditare:

Bilanțul contabil consolidat condensat neauditat	1
Situația consolidată condensată a rezultatului global neauditată	3
Situația consolidată condensată a fluxurilor de mijloace bănești neauditată	5
Situația consolidată condensată privind capitalul și rezervele neauditată	7
Note la situațiile financiare consolidate condensate neauditare:	9
1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei	9
2. Baza de întocmire	9
3. Politici contabile semnificative	13
4. Managementul riscului	14
5. Numerar și plasamente pe termen scurt	44
6. Aur monetar	45
7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	45
8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	48
9. Valori mobiliare investiționale	50
10. Active și datorii financiare	52
11. Imobilizări corporale și necorporale	57
12. Alte active	58
13. Moneda națională în circulație	59
14. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	59
15. Disponibilități ale băncilor	60
16. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	61
17. Alte obligațiuni	61
18. Capital și rezerve	62
19. Venituri din dobânzi	64
20. Cheltuieli cu dobânzi	65
21. Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase	66
22. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice	67
23. Cheltuieli operaționale	69
24. Părți afiliate	69
25. Angajamente și obligațiuni contingente	71
26. Contracte de leasing	72
27. Evenimente ulterioare	73

Banca Națională a Moldovei
 BILANȚUL CONTABIL CONSOLIDAT CONDENSAT - neauditat
 Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

	Note	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
		MII LEI	MII LEI
ACTIVE			
Active în valută străină			
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	32 539 603	32 122 522
Aur monetar	6	76 015	76 886
Valori mobiliare investiționale	9	35 068 670	32 911 652
Active în organizații financiare internaționale	7	4 590 240	4 303 838
		72 274 528	69 414 898
Active în monedă națională			
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	920	87
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	15 059 608	15 063 371
Credite acordate băncilor și altor persoane		18 426	18 357
Imobilizări corporale	11	59 061	64 389
Imobilizări necorporale	11	33 786	33 954
Active privind impozitul pe profit amânat		37	37
Alte active	12	37 434	7 530
		15 209 272	15 187 725
TOTAL ACTIVE		87 483 800	84 602 623
OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE			
OBLIGAȚIUNI			
Obligațiuni în valută străină			
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	14	4 601 955	4 524 052
Disponibilități ale băncilor	15	9 655 621	9 330 338
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	6 492 329	6 710 472
Alte obligațiuni	17	6 178	5 642
		20 756 083	20 570 504
Obligațiuni în monedă națională			
Moneda națională în circulație	13	35 434 834	33 061 901
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	14	7 895 904	5 352 349
Disponibilități ale băncilor	15	10 715 302	13 241 416
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	16	4 419 322	6 383 308
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	169	523
Alte obligațiuni	17	500 352	521 761
		58 965 883	58 561 258
TOTAL OBLIGAȚIUNI		79 721 966	79 131 762

Continuare

Banca Națională a Moldovei
BILANȚUL CONTABIL CONSOLIDAT CONDENSAT (CONTINUARE) - neauditat
Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

	Note	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
		MII LEI	MII LEI
CAPITAL ȘI REZERVE			
Capital autorizat		1 075 328	1 075 328
Fondul general de rezervă		2 150 655	2 150 655
Total capital statutar		3 225 983	3 225 983
Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		2 028 617	2 028 617
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale		178 427	178 427
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase		31 323	31 323
Alte rezerve	18	4 956	6 066
		2 243 323	2 244 433
Total capital și rezerve atribuibile Băncii		5 469 306	5 470 416
Diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		2 020 554	-
Diferențe din reevaluarea metalelor prețioase		(871)	-
Profit disponibil pentru distribuire atribuibil Băncii*		272 382	-
- Din activitatea Băncii		271 279	-
- Din activitatea filialei		1 103	-
Interese care nu controlează		463	445
TOTAL OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE, INCLUSIV DIFERENȚE DIN REEVALUĂRI, PROFIT DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE		87 483 800	84 602 623

Notele 1-27 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate condensate neauditare.

*Profitul disponibil pentru distribuire este calculat în scop informativ, acesta fiind înregistrat doar la finele anului, conform art. 20 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995.

Octavian Armașu
Guvernator

Aliona Vacarița
Director al Departamentului buget,
finanțe și contabilitate,
Contabil-șef

Banca Națională a Moldovei
 SITUAȚIA CONSOLIDATĂ CONDENSATĂ A REZULTATULUI GLOBAL - neauditată
 Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

	Note	30 iunie 2021	30 iunie 2020 Retratat*
		MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi din activele oficiale de rezervă			
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt	19	10 099	57 377
Venituri din dobânzi la valori mobiliare	19	88 883	266 817
		98 982	324 194
Venituri din dobânzi din instrumente în monedă națională			
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo	19	312	463
Venituri din dobânzi la valori mobiliare	19	368 388	387 884
		368 700	388 347
Venituri din dobânzi calculate utilizând metoda dobânzii efective			
		467 682	712 541
Alte venituri similare	19	-	159
Cheltuieli cu dobânzi în monedă națională			
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților	20	(44 248)	(111 066)
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo	20	(74 630)	(131 278)
		(118 878)	(242 344)
Cheltuieli cu dobânzi în valută străină			
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite	20	(9 019)	(13 788)
Cheltuieli cu dobânzi negative la plasamente pe termen scurt	20	(41 833)	(25 442)
		(50 852)	(39 230)
Cheltuieli cu dobânzi			
		(169 730)	(281 574)
Alte cheltuieli similare	20	(71)	(120)
Venituri nete din dobânzi și alte cheltuieli similare			
		297 881	431 006
Venituri/(pierderi) din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase	21	2 052 716	(141 760)
Venituri din reevaluarea valorilor mobiliare		2 777	24 668
Venituri privind deprecierea activelor financiare		82	-
Alte venituri		62 059	26 690
		(80 423)	(74 927)
Cheltuieli cu personalul	23	(8 813)	(17 950)
Cheltuieli aferente producerii monedei naționale	23	(13 476)	(15 273)
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor	23	(20 720)	(21 703)
Alte cheltuieli operaționale	23		
Profit până la impozitare		2 292 083	210 751
Cheltuieli privind impozitul pe profit a filialei		-	-
PROFIT NET		2 292 083	210 751
Din activitatea Băncii		2 290 962	209 658
Din activitatea filialei		1 121	1 093

*A se vedea nota 2. 1

Continuare

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ CONDENSATĂ A REZULTATULUI GLOBAL (CONTINUARE) -
 neauditată
 Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

	Note	30 iunie 2021 MII LEI	30 iunie 2020 Retratat* MII LEI
Alte venituri globale			
<i>Elemente care sunt sau pot fi redistribuite în profit sau pierdere</i>			
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	(2 521)	48 582
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	1 166	(3 334)
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	245	-
TOTAL REZULTAT GLOBAL AL PERIOADEI		2 290 973	255 999
Atribuibil Băncii		2 290 955	255 981
Atribuibil intereselor care nu controlează		18	18
DETERMINAREA PROFITULUI DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE			
PROFIT NET din activitatea Băncii		2 290 962	209 658
(Defalcarea)/ acoperirea (veniturilor)/pierderilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		(2 020 554)	312 558
Acoperirea/ (defalcarea) pierderilor/(veniturilor) nerealizate din diferențe de la reevaluarea metalelor prețioase		871	(10 393)
PROFIT DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE**		271 279	511 823

*A se vedea nota 2.1

Notele 1-27 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate condensate neauditare.

**Profitul disponibil pentru distribuire este calculat în scop informativ, acesta fiind înregistrat doar la finele anului, conform art. 20 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995.

Octavian Armașu
 Guvernator

Aliona Vacarița
 Director al Departamentului buget,
 finanțe și contabilitate,
 Contabil-șef

	Note	30 iunie 2021	30 iunie 2020 Retratat*
		MII LEI	MII LEI
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea operațională			
Profit net		2 292 083	210 751
<i>Ajustări pentru:</i>			
Amortizarea imobilizărilor	11	13 476	15 272
Provizioane aferente concediilor neutilizate		3 152	4 202
Venituri amânate		(329)	(337)
(Venituri)/pierderi nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare și a metalelor prețioase	21	(2 019 683)	302 165
Venituri din deprecierea activelor financiare		(82)	-
Venituri din dobânzi	19	(467 682)	(712 700)
Cheltuieli cu dobânzi	20	169 801	281 694
Venituri nete realizate din operațiuni valutare	21	(33 033)	(160 405)
		(42 297)	(59 358)
<i>(Majorarea)/diminuarea netă a activelor operaționale</i>			
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova		1 901 022	(863)
Depozite la termen în valută străină		4 851 943	(94 844)
Active în organizații financiare internaționale		(142 378)	9 182
Credite acordate băncilor și altor persoane		(69)	844
Valori mobiliare investiționale		(687 005)	(15 625)
Alte active		(29 501)	(2 479)
		5 894 012	(103 785)
<i>Majorarea/(diminuarea) netă a datoriilor operaționale</i>			
Moneda națională în circulație		2 372 933	1 453 497
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova		2 527 003	3 768 611
Disponibilități ale băncilor		(2 398 430)	(2 328 614)
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei		(1 965 176)	67 627
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale		(440 151)	(350 130)
Alte obligațiuni		(23 867)	(217 100)
		72 312	2 393 891
Dobânzi încasate		529 153	555 692
Dobânzi plătite		(166 659)	(326 828)
Flux net de mijloace bănești din activitatea operațională		6 286 521	2 459 612
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea de investiții			
Achiziții de imobilizări corporale și necorporale		(7 342)	(2 115)
Flux net de mijloace bănești din activitatea de investiții		(7 342)	(2 115)
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea financiară			
Plăți către stat privind distribuirea profitului		-	(218 421)
Plăți de principal privind datoriile de leasing		(830)	(748)
Flux net de mijloace bănești din activitatea financiară		(830)	(219 169)

Continuare

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ CONDENSATĂ A FLUXURILOR DE MIJLOACE BĂNEȘTI
 (CONTINUARE) - **neauditată**
 Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

	Note	30 iunie 2021	30 iunie 2020 Retratat*
		MII LEI	MII LEI
Diferențe din reevaluări ale numerarului și echivalentelor de numerar		903 378	(224 158)
Creșterea mijloacelor bănești și echivalentelor de numerar		7 181 727	2 014 170
Numerar și echivalente de numerar la 1 ianuarie		20 845 741	15 062 980
Numerar și echivalente de numerar la 30 iunie		28 027 468	17 077 150

	Note	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
		MII LEI	MII LEI
Conturi în valută străină	5	342	4
Conturi în moneda națională	5	920	87
Numerar în valută străină	5	849 957	833 012
Conturi "Nostro"	5	18 735 574	5 607 720
Depozite la termen în valută străină	5	6 529 972	14 404 918
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	1 910 703	-
Numerar și echivalente de numerar		28 027 468	20 845 741

Notele 1-27 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate condensate neauditare.

* A se vedea nota 2.1

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ CONDENSATĂ PRIVIND CAPITALUL ȘI REZERVELE - neauditată

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

Note	Capital autorizat	Fondul general de rezervă	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase	Profit	Alte rezerve	Interese care nu controlează	Total capital și rezerve
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2021	1 075 328	2 150 655	2 028 617	178 427	31 323	-	6 066	445	5 470 861
Profit net	-	-	-	-	-	2 292 065	-	18	2 292 083
- Din activitatea Băncii	-	-	-	-	-	2 290 962	-	-	2 290 962
- Din activitatea filialei	-	-	-	-	-	1 103	-	18	1 121
<i>Alte venituri globale:</i>									
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	-	-	-	-	-	(2 521)	-	(2 521)
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	-	-	-	-	-	1 166	-	1 166
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	-	-	-	-	-	245	-	245
Alte venituri globale, total	-	-	-	-	-	-	(1 110)	-	(1 110)
Rezultat global la finele perioadei	-	-	-	-	-	2 292 065	(1 110)	18	2 290 973
Sold la 30 iunie 2021	1 075 328	2 150 655	2 028 617	178 427	31 323	2 292 065	4 956	463	7 761 834
Din care:									
Diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	-	-	2 020 554	-	-	-	-	-	2 020 554
Diferențe din reevaluarea metalelor prețioase	-	-	-	-	(871)	-	-	-	(871)
Profit disponibil pentru distribuire*	-	-	-	-	-	271 279	-	-	271 279
Rezultatul filialei	-	-	-	-	-	-	1 103	-	1 103

*Profitul disponibil pentru distribuire este calculat în scop informativ, acesta fiind înregistrat doar la finele anului, conform art. 20 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995. Notele 1-27 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate condensate neauditare.

Banca Națională a Moldovei
SITUAȚIA CONSOLIDATĂ CONDENSATĂ PRIVIND CAPITALUL ȘI REZERVELE (CONTINUARE) - neauditată

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

Note	Capital autorizat MII LEI	Fondul general de rezervă MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale MII LEI	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase* MII LEI	Profit MII LEI	Alte rezerve MII LEI	Interese care nu controlează MII LEI	Total capital și rezerve MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2020	1 012 474	2 024 947	1 372 304	178 427	16 398	-	20 293	434	4 625 277
Alocarea profitului disponibil pentru distribuire al anului 2019 la Bugetul de stat, conform Legii 42/2020	(72 808)	(145 614)	-	-	-	-	-	-	(218 422)
Profit net	-	-	-	-	-	210 733	-	18	210 751
- Din activitatea Băncii	-	-	-	-	-	209 658	-	-	209 658
- Din activitatea filialei	-	-	-	-	-	1 075	-	18	1 093
<i>Alte venituri globale:</i>									
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	-	-	-	-	-	48 582	-	48 582
Diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	18	-	-	-	-	-	(3 334)	-	(3 334)
Alte venituri globale, total	-	-	-	-	-	-	45 248	-	45 248
Rezultat global la finele perioadei	-	-	-	-	-	210 733	45 248	18	255 999
Sold la 30 iunie 2020	939 666	1 879 333	1 372 304	178 427	16 398	210 733	65 541	452	4 662 854
Din care:									
Diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	-	-	(312 558)	-	-	-	-	-	(312 558)
Diferențe din reevaluarea metalelor prețioase*	-	-	-	-	10 393	-	-	-	10 393
Profit disponibil pentru distribuire**	-	-	-	-	-	511 823	-	-	511 823
Rezultatul filialei	-	-	-	-	-	-	1 075	-	1 075

* A se vedea nota 2.1 **Profitul disponibil pentru distribuire este calculat în scop informativ, acesta fiind înregistrat doar la finele anului, conform art. 20 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995. Notele 1-27 sunt parte integrantă a acestor situații financiare consolidate condensate neauditate.

1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei

Banca Națională a Moldovei (în continuare Bancă) este banca centrală a Republicii Moldova și a fost fondată în 1991. Activitatea Băncii este reglementată prin *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548/1995*. În conformitate cu legea menționată, Banca este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlamentul Republicii Moldova. Obiectivul fundamental al Băncii este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. În plus, Banca activează ca organ unic de emisiune a monedei naționale, stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat, păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului, acționează ca bancher și agent al statului, licențiază, supraveghează și reglementează activitatea băncilor persoane juridice din Republica Moldova și a sucursalelor băncilor din alte state, precum și activitățile de prestare a serviciilor de plată și de emisie a monedei electronice, prestează băncilor și altor instituții eligibile servicii de clearing și de plată, în numele Republicii Moldova își asumă obligații și execută tranzacțiile rezultate din participarea Republicii Moldova la activitatea instituțiilor publice internaționale în domeniul bancar, de credit și monetar în conformitate cu condițiile acordurilor internaționale și acționează ca autoritate de rezoluție a băncilor.

Banca dispune de două organe colegiale de conducere: *Consiliul de supraveghere* și *Comitetul executiv*. Consiliul de supraveghere este organul responsabil de organizarea unui sistem eficient de supraveghere publică independentă a activității Băncii Naționale a Moldovei. Comitetul executiv exercită conducerea executivă a Băncii Naționale a Moldovei și asigură realizarea independentă a atribuțiilor de bază ale acesteia, în modul stabilit de lege.

Membrii organelor de conducere ale Băncii sunt numiți în funcție de Parlament.

Banca deține o cotă de 98,36% din capitalul Societății pe acțiuni "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" (în continuare DCU sau filială), entitate fondată și înregistrată pe 4 aprilie 2018. Activitatea DCU este reglementată prin *Legea cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare nr. 234/2016*. În conformitate cu legea menționată și licența acordată de către Banca Națională a Moldovei, începând cu 31 iulie 2018, DCU desfășoară activități de înregistrare inițială a valorilor mobiliare în formă de înscriere în cont, deschidere și administrare a conturilor de valori mobiliare, gestionare a sistemului de decontare a valorilor mobiliare, de clearing și decontare a valorilor mobiliare de stat și certificatelor emise de către Banca Națională a Moldovei. Începând cu 1 mai 2019, DCU efectuează și decontarea valorilor mobiliare corporative ale societăților pe acțiuni.

Sediul Băncii este situat pe bd. Grigore Vieru nr.1, Chișinău, Republica Moldova. Sediul DCU este situat pe bd. Mitropolit Bănulescu-Bodoni, nr. 57/1, Chișinău, Republica Moldova.

Aceste situații financiare consolidate condensate neauditate sunt întocmite pentru grupul Banca și filiala acesteia, numite în continuare pe parcursul situațiilor financiare consolidate condensate neauditate "Bancă" în cazul în care nu se menționează separat filiala.

2. Baza de întocmire

Situațiile financiare consolidate condensate neauditate ale Băncii sunt întocmite în conformitate cu Standardul Internațional de Contabilitate 34 (IAS 34) *Raportarea financiară interimară*, cu prevederile *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei* și ale Legii cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, și cuprind activitatea Băncii Naționale și a filialei sale.

Situațiile financiare consolidate condensate neauditate nu cuprind toate informațiile și dezvoltările solicitate în Situațiile financiare consolidate anuale, și trebuie analizate împreună cu Situațiile financiare consolidate pentru anul încheiat la 31 decembrie 2020, întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF).

2. Baza de întocmire (continuare)

Situațiile financiare consolidate condensate neauditate sunt întocmite ținând cont de principiul continuității activității și sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), unitatea monetară a Republicii Moldova, rotunjite la cea mai apropiată valoare exprimată în mii lei.

Situațiile financiare consolidate condensate neauditate sunt întocmite în baza convenției costului istoric sau costului amortizat, cu excepția activelor financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global și a instrumentelor financiare derivate evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere (forward și swap valutar), care sunt evaluate la valoarea justă.

Datorită specificului Băncii, categoriile activelor financiare prezentate în Bilanțul contabil consolidat condensat neauditat au fost dezvăluite utilizând alte denumiri decât cele prevăzute de IFRS 9 „Instrumente financiare”. Această prezentare oferă o înțelegere mai clară a activelor și obligațiilor financiare ale Băncii, considerând specificul activității acesteia.

Totodată, fiecare poziție de active și obligațiuni financiare din Bilanțul contabil consolidat condensat neauditat corespunde unor anumite categorii clasificate în conformitate cu IFRS 9 „Instrumente financiare”, acestea fiind expuse în notele la Situațiile financiare consolidate condensate neauditate.

În conformitate cu paragraful 10 al IAS 1 „Prezentarea situațiilor financiare”, Banca a ales să păstreze denumirea „Situația consolidată a rezultatului global ” și „Bilanțul contabil consolidat” ca și în situațiile financiare din anii precedenți, reflectând mai bine așteptările utilizatorilor situațiilor financiare consolidate condensate neauditate, dar și asigurând consecvența prezentării informațiilor față de anii precedenți.

Estimări și raționamente contabile semnificative

Întocmirea Situațiilor financiare consolidate condensate neauditate în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară impune conducerea să recurgă la estimări, prezumții și raționamente în determinarea sumelor înregistrate în Situațiile financiare consolidate condensate neauditate. Rezultatele actuale pot fi diferite de aceste estimări. Estimările și prezumțiile aferente sunt verificate în permanență. Revizuirile estimărilor contabile sunt reflectate în perioada în care este revizuită estimarea și în toate perioadele viitoare afectate. Aceste estimări și raționamente sunt bazate pe informația disponibilă la data întocmirii Situațiilor financiare consolidate condensate neauditate.

Informațiile privind raționamentele efectuate în aplicarea politicilor contabile care au cel mai semnificativ impact asupra valorilor recunoscute în aceste Situații financiare consolidate condensate neauditate sunt următoarele:

a. Clasificarea activelor financiare

Clasificarea activelor financiare conform IFRS 9 implică identificarea și evaluarea modelului de afaceri în care se încadrează activele deținute și evaluarea aspectului dacă termenii contractuale ale instrumentului financiar reprezintă doar plăți de principal și dobândă (testul ”DPPD” sau ”SPPI”). Detalii sunt prezentate în Nota 4.

b. Tratatamentul contabil al aurului monetar

IFRS nu acoperă aspectele aferente tratamentului contabil al aurului monetar, în calitate de activ de rezervă. Respectiv, considerând prevederile p.10-12 din IAS 8 „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori” și Cadrul Conceptual de raportare financiară revizuit, Banca a aplicat raționamente semnificative în aplicarea unei politici contabile specifice aferente aurului monetar, similară celei stabilite pentru contabilizarea instrumentelor financiare.

2. Baza de întocmire (continuare)

c. **Tratamentul contabil al activelor și datoriilor cu FMI**

Considerând specificul și unicitatea relațiilor și tranzacțiilor băncilor centrale cu FMI, în relația mandată de a reprezenta Republica Moldova în relațiile cu FMI, participația strategică în FMI, tratamentul contabil și recunoașterea activelor și datoriilor din relațiile cu FMI implică aplicarea raționamentelor semnificative de către conducerea Băncii, acestea fiind detaliate în Nota 7.

d. **Tratamentul contabil aplicabil obligațiunilor de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016**

Judecățile semnificative aplicate în determinarea tratamentului contabil al portofoliului obligațiunilor de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016 în calitate de un singur instrument financiar unic aplicate de către conducerea Băncii sunt descrise în Nota 8.

e. **Estimarea pierderilor din creditare așteptate**

Aplicarea modelului pierderilor din creditare așteptate implică asumarea și aplicarea raționamentelor și prezumțiilor semnificative în determinarea "creșterii semnificative a riscului de credit" de la recunoașterea inițială a activului, incorporarea condițiilor economice viitoare în modelele de depreciere, precum și selectarea și aprobarea modelelor utilizate în evaluarea pierderilor așteptate din creditare. Detaliile privind estimările și raționamentele utilizate în determinarea pierderilor din creditare așteptate ale instrumentelor financiare sunt prezentate în Nota 4.2.

Informațiile privind prezumțiile și incertitudinile estimărilor care au un risc semnificativ al unor ajustări materiale asupra situațiilor financiare consolidate condensate neauditate pentru perioada de raportare sunt:

- **Pierderi din creditare așteptate**

Prezumțiile semnificative aferente modelului pierderilor din creditare așteptate pentru activele evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (în continuare AERG) și activele evaluate la cost amortizat sunt datele de intrare ale modelelor de depreciere aprobate, inclusiv incorporarea condițiilor economice viitoare.

- **Valoarea justă a instrumentelor financiare**

Atunci când valoarea justă a activelor și obligațiunilor financiare înregistrate în Bilanțul contabil consolidat condensat neauditat nu poate fi determinată cu referință la piața activă, aceasta se determină utilizând diferite tehnici de evaluare care includ aplicarea modelelor matematice. Datele utilizate în aceste modele pot fi luate de pe alte piețe active existente, dacă este cazul. Dacă nu este posibilă identificarea unor astfel de piețe, valoarea justă se determină prin aplicarea raționamentelor proprii. Raționamentele includ analiza datelor aferente lichidității și aplicarea modelelor acceptate de conducerea Băncii. Detaliile privind valoarea justă a instrumentelor financiare deținute de către Bancă sunt prezentate în Nota 10.

2. Baza de întocmire (continuare)

2.1 Reclasificări și retratări

a. **Modificarea metodei de contabilizare a diferențelor din reevaluarea metalelor prețioase**

În procesul anual de revizuire a politicilor contabile, la finele anului 2020, Conducerea Băncii a decis modificarea politicii de contabilitate privind tratamentul contabil al aurului monetar, pentru care Banca a elaborat o politică contabilă proprie. Modificarea a fost aplicată retroactiv.

Informații detaliate privind noua metodă de evaluare a aurului monetar sunt dezvăluite în Nota 2.1.a și Nota 3d din Situațiile financiare consolidate pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2020 care pot fi accesate pe site-ul Băncii Naționale.

Astfel, în scopul asigurării comparabilității datelor, diferențele nerealizate din reevaluarea aurului monetar la preț de piață înregistrate la 30 iunie 2020 în alte elemente ale rezultatului global, au fost realocate în contul de profit și pierderi cu alocarea la finele anului financiar într-un cont de rezervă a veniturilor nerealizate. La derecunoașterea aurului monetar, acestea sunt recunoscute ca venituri sau pierderi realizate în Situația rezultatului global.

În baza deciziei expuse mai sus, au fost înregistrate următoarele reclasificări:

Situația consolidată condensată a rezultatului global neauditată	30 iunie	Reclasificări	30 iunie 2020
	2020		reclasificat
	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Venituri din tranzacții, diferențe de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase	(152 153)	10 393	(141 760)
Profit net din activitatea Băncii	199 265	10 393	209 658
Diferențe din reevaluarea aurului monetar	10 393	(10 393)	-
(Defalcarea) (veniturilor) nerealizate din diferențe de la reevaluarea metalelor prețioase	-	(10 393)	(10 393)

Similar modificărilor expuse mai sus, au fost efectuate și prezentate modificări în Situația consolidată a fluxurilor de mijloace bănești neauditată și Situația consolidată privind capitalul și rezervele neauditată. Reclasificările nu au modificat mărimea profitului disponibil pentru distribuire pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2020 calculat în scop informativ.

b. Reclasificarea cheltuielilor cu dobânzi negative aferente activelor financiare Considerând practica internațională a altor instituții financiare și a băncilor centrale, pe parcursul anului 2020, după data de raportare la 30 iunie 2020, Conducerea Băncii a decis modificarea politicii de raportare a cheltuielilor din dobânzile negative la activele oficiale de rezervă și a reclasificat cheltuielile cu dobânzile negative de la disponibilitățile în valută străină din categoria "Cheltuieli operaționale" în categoria "Cheltuieli din dobânzi negative la plasamente pe termen scurt".

Astfel, pentru asigurarea comparabilității datelor și practicii internaționale în domeniul financiar, cheltuielile cu dobânzile negative la plasamentele în valută străină, înregistrate la 30 iunie 2020 în mărime de 25 442 mii lei, au fost reclasificate în categoria "Cheltuieli din dobânzi negative la plasamente pe termen scurt".

2.1 Reclasificări și retratări (continuare)

c. Modificarea metodei de prezentare a **Situației rezultatului global**

La 31 decembrie 2020, Conducerea Băncii a decis să aducă modificări de îmbunătățire în prezentarea informațiilor în Situația consolidată a rezultatului global care ar prezenta mai adecvat și fiabil poziția și performanța Băncii prin prisma activității unei bănci centrale.

Detalii privind noua metodă de prezentare a Situației rezultatului global sunt dezvăluite în Nota 2.1.c din Situațiile financiare consolidate pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2020 care pot fi accesate pe site-ul Băncii Naționale.

Modificările de structură nu au avut impact asupra rezultatului financiar raportat și urmăresc prezentarea situațiilor financiare într-o manieră mai relevantă și adecvată, în conformitate cu cerințele IAS 1 "Prezentarea situațiilor financiare".

3. Politici contabile semnificative

Politicile contabile aplicate în întocmirea acestor Situații financiare consolidate condensate neauditare corespund cu cele aplicate pentru întocmirea situațiilor financiare consolidate anuale pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2020.

Standarde și interpretări emise, intrate în vigoare în perioada de raportare

La 1 ianuarie 2021 au intrat în vigoare *Amendamentele la IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 și IFRS 16 – Faza a doua privind reforma indicelui ratei dobânzii*.

Considerând natura operațiunilor Băncii Naționale și impactul nesemnificativ asupra Situațiilor financiare consolidate condensate neauditare, modificări la politicile contabile sau alte ajustări retrospective ca rezultat al adoptării acestor amendamente și interpretări emise nu au fost aplicate.

Banca Națională nu a aplicat anticipat standarde, interpretări și amendamente ale SIRF care au fost adoptate dar încă nu sunt aplicabile și obligatorii.

4. Managementul riscului

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor

Pe parcursul desfășurării activității sale, Banca este expusă la o serie de riscuri de natură operațională și financiară. În această notă este prezentată informația despre expunerile Băncii la riscuri, politicile și procesele Băncii pentru evaluarea și monitorizarea riscurilor.

În vederea diminuării efectului (impactului și probabilității) materializării riscurilor, Banca promovează un management al riscurilor bazat pe principiile modelului clasic „*trei linii de apărare*” (bazat pe standardele COSO aferente sistemului de control intern și gestiunii riscurilor într-o entitate). În cadrul acestui model, fiecare linie are importanța sa în procesul de guvernare corporativă a Băncii, de asigurare, a unui sistem adecvat de control intern și gestiune a riscurilor.

Prima linie de apărare deține și gestionează riscurile și este reprezentată de subdiviziunile Băncii care sunt și "proprietarii" riscurilor. Șefii subdiviziunilor (managerii de linie) poartă responsabilitate pentru identificarea și gestionarea riscurilor inerente proceselor de activitate ale căror proprietari sau participanți sunt.

Linia a doua de apărare reprezintă funcțiile de organizare a procesului de gestiune a riscurilor, care facilitează și monitorizează implementarea eficientă a gestiunii riscurilor de către managerii de linie. Este independentă față de managerii de linie și raportează către organele de conducere.

Linia a treia de apărare este reprezentată de auditorii interni, care oferă o asigurare independentă rezonabilă organelor de conducere și managerilor de linie privind adecvarea și eficacitatea guvernantei, gestionării riscurilor și controalelor interne, inclusiv modul în care prima și a doua linie de apărare ating obiectivele de gestionare a riscurilor. Auditul intern este subordonat și raportează Consiliului de supraveghere.

Organele de conducere ale Băncii implementează modelul celor trei linii de apărare și asigură că acesta reflectă procesul de gestiune a riscurilor și control intern al Băncii.

Prin prisma atribuțiilor stabilite, *Consiliul de supraveghere* este responsabil de adoptarea standardelor sistemului de control intern, verificarea și evaluarea continuă a funcționării lui și a elementelor acestuia. Respectiv, pentru realizarea atribuțiilor menționate, Consiliul de supraveghere este asistat de către Comitetul de audit, care la rândul său furnizează consultanță/avize aferente monitorizării proceselor de raportare financiară a Băncii Naționale a Moldovei și eficienței sistemului de control intern și management al riscurilor.

Metodologia de elaborare, implementare și menținere a sistemului de gestiune a riscurilor este aprobată de către Consiliul de supraveghere al Băncii. Politicile de gestionare a riscurilor conțin modul de identificare, evaluare, gestionare și instrumentele de monitorizare a riscurilor cu raportarea directă, periodică sau la necesitate, organelor de conducere ale Băncii.

Actele normative aprobate de către Consiliul de supraveghere al Băncii, ce stau la baza guvernării corporative, promovează și dezvoltă mediul de control al Băncii, subliniind importanța pe care organele de conducere ale Băncii o atribuie controlului intern. Astfel este asigurată conștientizarea și respectarea de către angajați a atribuțiilor și obiectivelor de bază ale Băncii, precum și a funcțiilor și normelor de conduită individuale.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Auditarea și evaluarea Sistemului de control intern și de management al riscurilor în Bancă reprezintă un element al controlului managerial și ține de competența Departamentului audit intern. Rezultatele auditului intern și recomandările oferite sunt transmise subdiviziunilor auditate și conducerii executive în vederea punerii în aplicare a recomandărilor de audit, diminuării riscurilor asociate, cu raportarea ulterioară către Comitetul de audit/ Consiliul de supraveghere al Băncii.

Riscul operațional

Riscul operațional (ROp) implică un potențial impact financiar, de activitate și/sau reputațional pentru Bancă, care derivă sau este condiționat de activități inadecvate sau eșuate ale guvernării interne, proceselor de activitate, ale persoanelor, sistemele, infrastructuri, legislație, de comunicare sau de schimbarea mediului extern.

Managementul riscului operațional al Băncii se bazează pe gestiunea proceselor și este parte integrantă a guvernării corporative, proceselor și activității de fiecare zi. Managementul riscului operațional include politici și proceduri, responsabilități impuse la toate nivelurile ierarhice și măsuri de control intern specifice fiecărui proces de activitate al Băncii. Acestea sunt stabilite în *Cadrul privind gestiunea riscurilor operaționale în Banca Națională a Moldovei*, aprobat de către Consiliul de supraveghere.

Modelul guvernării riscului operațional este unul *distribuit* și se bazează pe modelul clasic "trei linii de apărare" al sistemului de control intern și de gestiune a riscurilor.

Conducătorii subdiviziunilor structurale ale Băncii (managerii de linie) sunt responsabili pentru elaborarea, dezvoltarea, implementarea și menținerea sistemului de control intern pentru procesele gestionate. Totodată, asigură identificarea, evaluarea, reducerea și monitorizarea riscurilor aferente proceselor desfășurate, precum și continuitatea proceselor.

Funcția de organizare a gestiunii riscurilor operaționale asigură cadrul metodologic unitar al sistemului de gestiune a riscurilor operaționale, facilitează și coordonează procesul de gestiune a riscurilor operaționale realizat de către subdiviziuni, oferă transfer de cunoștințe, asistență și consultanță în domeniu. Această funcție, de asemenea, elaborează profilul de risc operațional al băncii, cu raportarea trimestrială către Comitetul de risc și anuală către organele de conducere, cu informarea trimestrială a Comitetului de audit prin intermediul subdiviziunii de audit intern.

Comitetul executiv își asumă responsabilitatea pentru implementarea cadrului de gestionare a riscurilor operaționale și monitorizează eficiența acestuia prin intermediul *Comitetului de risc*.

Scopul *Comitetului de risc*, ca parte a liniei a doua de apărare, este asistarea Comitetului executiv în vederea asigurării unei supravegheri directe obiective asupra managementului eficient al sistemului de gestiune a riscurilor operaționale în Bancă. Comitetului de risc îi este delegată autoritatea de a supraveghea zonele de risc, procedurile și instrumentele utilizate pentru identificarea, evaluarea și gestionarea riscurilor operaționale, schimbările în nivelurile de risc și impactul aferent, răspunsurile la risc.

Comitetul de risc este responsabil față de Comitetul executiv. Deciziile Comitetului de risc sunt comunicate membrilor Comitetului executiv.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul operațional (continuare)

În contextul gestiunii riscurilor operaționale, *funcției de management al continuității activității și securității informației* îi revin responsabilitatea de elaborare și implementare a standardelor, politicilor de securitate a informației și continuitate a activității, planurilor de răspuns la incidente și reluarea funcțiilor operaționale esențiale în termenele prestabilite; organizarea procesului de gestiune a riscurilor de continuitate a proceselor, tehnologiilor informaționale și de securitate a informației de către proprietarii proceselor de activitate; gestionarea incidentelor majore și a situațiilor excepționale de continuitate și securitate a informației și monitorizarea procesului de gestiune a incidentelor. Gestiunea riscurilor operaționale face parte din procesele de guvernare și suport ale Băncii.

Măsurile întreprinse în scopul asigurării continuității activității Băncii și minimizării riscului operațional în contextul epidemiologic COVID-19 sunt prezentate în Nota 4.5

Riscul financiar

Banca utilizează instrumentele financiare ca mijloc de realizare a politicii sale monetare și valutare și pentru gestionarea rezervelor internaționale. Obținerea profiturilor nu este un obiectiv în sine și nici un criteriu în gestiunea riscurilor asociate instrumentelor financiare, ci mai degrabă, în cazul rezervelor internaționale, obiectiv secund al lichidității și siguranței rezervelor statului. Aplicarea instrumentelor de politică monetară și valutară, are drept scop atingerea obiectivului fundamental al Băncii și realizarea atribuțiilor consacrate prin lege în calitate de autoritate monetară și de supraveghere. În consecință, gestiunea riscului financiar al Băncii diferă de cea a altor instituții din sectorul financiar, dar este aliniată cu cele mai bune practici internaționale aplicabile băncilor centrale.

Procesul de gestionare a riscurilor financiare este organizat în felul corespunzător funcțiilor, specificului și rolului Băncii ca bancă centrală a Moldovei și atribuțiilor consacrate Băncii prin Legea 548/1995.

Comitetul executiv își asumă responsabilitatea pentru stabilirea și supravegherea cadrului de gestionare a riscurilor instrumentelor financiare, inclusiv prin intermediul Comitetului de investiții, al cărui mod de creare și funcționare se stabilește de Consiliul de supraveghere.

Comitetul de investiții are drept atribuții elaborarea și monitorizarea politicilor de gestionare a riscurilor în ariile de responsabilitate specifice, raportând cu regularitate Comitetului executiv rezultatele activității. Comitetul executiv are drept atribuții: stabilirea orizontului investițional; a compoziției valutare normative a rezervelor internaționale; a ratingului minim în care pot fi efectuate investițiile; aprobarea benchmark-urilor strategice, duratelor și devierilor admisibile ale acestora pentru fiecare subportofoliu; aprobarea limitelor maxime pe instrumente și contrapărți/emitenți; adoptarea deciziilor cu privire la transmiterea în gestionare externă de active a unei părți din rezervele internaționale ale statului.

Comitetul de investiții are următoarele atribuții: analiza și monitorizarea riscurilor investiționale, inclusiv a riscului de credit, analiza evoluțiilor ratingurilor contrapărților autorizate pentru efectuarea operațiunilor, precum și ratingurilor emitenților valorilor mobiliare în valută străină; determinarea strategiei investiționale pe termen scurt și mediu; analiza evoluțiilor și prognozelor aferente pieței valutare interne și piețelor financiare internaționale, analiza performanței portofoliului de investiții, stabilirea structurii valutare a fiecărui subportofoliu și devierile admisibile, aprobarea și revizuirea la necesitate a listei contrapărților autorizate pentru efectuarea tranzacțiilor.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

Direcția monitorizarea riscurilor și raportare este responsabilă de gestionarea și raportarea riscurilor investiționale, conform reglementărilor aprobate de către Comitetul executiv și Comitetul de investiții, inclusiv privind pierderile de credit așteptate conform metodei ECL și validările periodice și testarea istorică (back-testing), identificarea creșterilor semnificative ale riscului de credit și incorporarea informațiilor economice viitoare. Suplimentar, Direcția monitorizarea riscurilor și raportare prezintă trimestrial Comitetului de audit prin intermediul subdiviziunii de audit intern date cu privire la profilul de risc financiar al Băncii, metode și tehnici aplicate în vederea diminuării expunerii la risc, dinamica indicatorilor de risc.

Atribuțiile de promovare a politicii monetare și valutare, având drept scop îndeplinirea obiectivului fundamental al Băncii care este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, sunt realizate de Comitetul executiv la ședințele cu privire la promovarea politicii monetare.

Activitatea de gestionare a riscului desfășurată în cadrul Băncii este reglementată prin instrucțiuni și proceduri interne și este monitorizată de conducerea executivă a Băncii, care analizează problemele legate de politica monetară, investițională și cea valutară a Băncii.

Banca deține două portofolii principale de instrumente financiare cu metode și caracteristici diferite de gestionare a riscurilor:

a) **Activele oficiale de rezervă**

În conformitate cu art. 5, 16, 53 și 71 din *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*, Banca păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului (denumite și "rezervele internaționale"), efectuează operațiuni valutare folosind activele rezervelor valutare și le menține la un nivel adecvat pentru realizarea politicii monetare și valutare ale statului. În procesul de gestionare a rezervelor valutare, obiectivul Băncii este de a asigura un grad înalt de siguranță și un nivel necesar de lichiditate a investițiilor. Banca consideră o politică investițională prudentă, urmărind optimizarea profitabilității, punând accent pe lichiditate și siguranță.

În cadrul gestionării rezervelor valutare, Banca investește în instrumente sigure, utilizate și de alte bănci centrale: plasamente pe conturi corespondente (de regulă la alte bănci centrale), plasamente la termen în valută străină și valori mobiliare, care se clasifică în valori mobiliare: supranaționale (emise de instituții supranaționale), guvernamentale (emise de guvernul SUA, guvernele țărilor membre ale Uniunii Europene, alți emitenți guvernamentali), non-guvernamentale (emise de agenții).

Începând cu luna iulie 2013 în cadrul colaborării cu Banca Mondială, gestiunea rezervelor valutare se efectuează prin metoda Alocării strategice a activelor (ASA). Alocarea strategică a activelor implică o viziune de gestionare a activelor valutare pe termen lung, orientată spre atingerea nivelului optim de rentabilitate și risc.

În contextul ASA, rezervele internaționale sunt divizate în trei tranșe în bază de obiectivele și reglementările specifice, această abordare asigurând realizarea mai eficientă a obiectivului stabilit.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

Tranșa curentă reprezintă o parte din rezervele internaționale care se utilizează pentru acoperirea necesităților de mijloace bănești pentru efectuarea intervențiilor de vânzare a valutei străine pe piața valutară internă, plăților aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova și altor plăți în valută străină pe parcursul unei luni.

Tranșa de lichiditate asigură acoperirea valorii medii a cel puțin 3 luni de import de mărfuri și servicii (calculată în baza datelor istorice pentru ultimii 4 ani și în baza prognozei importurilor pentru anul viitor), plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului Republicii Moldova, precum și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an. În cazul în care tranșa de lichiditate depășește 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, excedentul de rezerve poate fi utilizat pentru completarea tranșei de investiții. Partea rezervelor ce este transmisă în gestionare externă, de asemenea, se include în tranșa de lichiditate.

Tranșa de lichiditate poate să acopere mai puțin de 3 luni de import, precum și volumul plăților aferente datoriei externe a Băncii, a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an, atât timp cât tranșa de investiții nu va conține alte active decât portofoliul de valori mobiliare la cost amortizat și aur, iar mijloacele încasate la scadența valorilor mobiliare din portofoliul evaluat la cost amortizat vor fi reinvestite în tranșa de lichiditate.

Tranșa de investiții reprezintă totalitatea rezervelor internaționale, cu excepția activelor ce fac parte din tranșa curentă și tranșa de lichiditate. Tranșa de investiții permite investiții pe un orizont investițional mai lung și generarea unor profituri suplimentare, considerând că scopul acestora nu mai e prioritar de a sigura nivelul optim de lichiditate (similar tranșelor de lichiditate și curente), rezervele alocate în tranșa respectivă fiind păstrate pentru colectarea fluxurilor contractuale. Portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat și investițiile în aur fac parte din tranșa de investiții.

Tranșele sunt compuse din portofolii în diferite valute și diferite instrumente financiare, pentru fiecare portofoliu a fost selectat un benchmark - indice de piață, recunoscut și utilizat pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții.

Alocarea strategică a activelor este un proces complex și durabil, care este revizuit periodic. Alocarea strategică în tranșe reprezintă elementul fundamental în determinarea modelelor de gestiune a activelor financiare în valută străină ("**modelele de afaceri**") potrivit cerințelor de clasificare conform IFRS 9.

Un element esențial în procesul de gestionare a rezervelor valutare constituie managementul riscului investițional, ce se realizează prin impunerea unor constrângeri și limite de investiții. Procedurile de management al riscurilor aferente gestionării rezervelor valutare prevăd stabilirea și monitorizarea respectării limitelor pe instrumente investiționale, contrapărți /emitenți individuali în funcție de rating, de deviere față de benchmark-urile stabilite, a limitelor de durată, scadenței maxime a investițiilor în funcție de instrument, precum și a compoziției valutare.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

	Model de afaceri	Factori IFRS
Tranșa curentă		
Conturi curente și overnight la bănci centrale, bănci comerciale și de investiții și instituții internaționale	Colectarea fluxurilor contractuale	Vânzări rare, decontat la scadență, benchmark – n/a
Tranșa de lichiditate		
Plasamente pe termen scurt Valori mobiliare la valoarea justă prin AERG	Colectarea fluxurilor contractuale și vânzări	Deținut până la scadență, pot fi vândute până la scadență pentru a asigura lichiditatea, indice (ICE) Deținute pentru venituri din dobânzi și câștiguri din valoarea justă, tranzacții lunare de vânzare în rebalansare în vederea alinierii duratei portofoliului la cea a benchmark-ului (ICE)
Tranșa de investiții		
Valori mobiliare la cost amortizat	Colectarea fluxuri contractuale	Valori deținute pentru colectare dobânzi, orizont de investiții lung, exces de rezerve, lipsă de vânzări, lipsă de benchmark replicat
Alte Cota FMI		Investiție strategică

b) Portofoliile de instrumente financiare în monedă națională din executarea politicii monetare, relația de agent și bancher al statului

Operațiunile de piață monetară reprezintă cel mai important instrument de politică monetară al BNM. Acestea se realizează la inițiativa BNM, având funcția de gestionare a condițiilor lichidității de pe piața monetară și influențarea ratelor de dobândă pe termen scurt pe piața monetară interbancară. Principalele categorii de operațiuni de piață monetară aflate la dispoziția BNM sunt:

- operațiuni REPO - operațiuni reversibile, destinate injectării/absorbției de lichidități, în cadrul cărora BNM cumpără/vinde de la bănci/băncilor valori mobiliare de stat, cu angajamentul băncilor/BNM de a răscumpăra VMS respective la o dată ulterioară și la un preț stabilit la data tranzacției;
- emitere de certificate ale BNM - operațiuni destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNM vinde băncilor instrumente negociabile de datorie ale BNM;
- atragere de depozite - operațiuni destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora BNM atrage depozite de la bănci cu scadența prestabilită;
- vânzări/cumpărări de valori mobiliare de stat - operațiuni destinate absorbției/injectării de lichiditate, în cadrul cărora BNM vinde/cumpără VMS, transferul proprietății asupra acestora de la vânzător la cumpărător fiind realizat prin mecanismul "livrare contra plată".

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

Riscul financiar (continuare)

În condițiile excesului structural de lichiditate în sectorul bancar al Moldovei, BNM în prezent vinde săptămânal Certificatele BNM pe termen de 14 zile în scopul absorbției de lichiditate. Totodată, în vederea îmbunătățirii condițiilor de creditare de către bănci a economiei naționale, BNM anunță operațiuni destinate livrării de lichiditate. Aceste operațiuni se desfășoară sub formă de operațiuni repo la rată fixă pe termen de 14 zile.

Banca poate acorda băncilor credite în condiții stabilite periodic de Bancă și garantate cu instrumente eligibile stabilite de aceasta, iar pentru a menține stabilitatea sistemului financiar, Banca poate acorda, la deplină sa discreție și în condițiile stabilite de către aceasta, băncilor solvabile și viabile care se confruntă cu probleme temporare de lichiditate, asistență de lichiditate în situații de urgență, garantată cu activele eligibile.

Banca poate cumpăra și vinde pe piața secundară valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, cu condiția că acestea sunt cumpărate numai prin operațiuni de piață deschisă sau în legătură cu acordarea de credite băncilor. Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova deținute în portofoliul Băncii cuprind:

- a. *Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat* - emise conform Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 1 aprilie 2015, și transmise Băncii Naționale la 4 octombrie 2016, în contextul creditelor acordate de Bancă unor bănci.
- b. *Valorile mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior* - emise și transmise în portofoliul Băncii sub formă de bonuri de trezorerie ca rezultat al conversiunii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor de la Bancă pe parcursul anilor precedenți. Valorile mobiliare de stat ajunse la scadență sunt răscumpărate de Guvern și emise în același volum noi valori mobiliare transmise Băncii.

Cadrul normativ aferent gestionării riscurilor financiare este în mod curent actualizat, în funcție de evoluțiile pieței, politicii sau structurii Băncii etc.

Principalele categorii de riscuri financiare la care Banca este expusă sunt: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață care include riscul ratei dobânzii și riscul valutar. Structura activelor și obligațiunilor depinde, în principal, de natura funcțiilor legale ale Băncii Naționale a Moldovei și nu neapărat de aspectele comerciale. Banca nu utilizează instrumente financiare derivate pentru acoperirea riscului financiar. În același timp, Banca controlează permanent expunerea sa față de riscuri, prin diverse tehnici de gestionare a riscului.

4.2 Riscul de credit

Riscul de credit este riscul pierderilor generate ca rezultat al neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către contrapărți. Expunerea maximă a Băncii la riscul de credit, fără a considera valoarea garanției, este reflectată în valoarea contabilă a activelor financiare.

Riscul de credit aferent efectuării tranzacțiilor în scopul gestionării rezervelor valutare este monitorizat prin selectarea instrumentelor investiționale cu lichiditate înaltă și un grad minim de risc, precum și stabilirea limitelor pe investiții (pe instrument, debitor, valută, durată) și a controlului zilnic al acestora.

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Un element esențial al gestionării riscului de credit aferent rezervelor valutare este efectuarea de către Bancă a investițiilor în scopul gestionării rezervelor valutare în contrapărți sigure cu bonitate înaltă pe termen lung (rating mediu minim A-¹), stabilită de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings) și autorizate de Bancă pentru tranzacțiile respective, iar în cazul valorilor mobiliare în valută străină în instrumente sigure ale emitenților cu bonitate înaltă pe termen lung (rating mediu minim AA-).

În gestionarea riscului de credit aferent activelor în moneda națională, Banca nu utilizează ratingurile pe termen lung stabilite de agențiile internaționale de rating, ci aplică procedee interne de monitorizare a expunerilor la riscul de credit și sistemele de rating interne.

Valorile mobiliare de stat emise în moneda națională deținute în portofoliul Băncii sunt tratate ca instrumente financiare cu risc de credit scăzut, considerând sustenabilitatea indicatorilor de datorie și factorii macroeconomici încorporați în modelele financiare de analiză a expunerii Guvernului Republicii Moldova în relație cu Banca, precum și lipsa cazurilor de default al instrumentelor mobiliare de stat emise în moneda națională.

Pentru a diminua expunerea la riscul de credit asociat creditelor acordate băncilor licențiate, Banca monitorizează permanent calitatea portofoliului de credite, evaluând periodic modificarea ratingurilor interne în clasificarea debitorilor, evenimentele ce pot provoca pierderi, inclusiv factorii macroeconomici viitori, indicatorii financiari ai băncilor, inclusiv încălcarea condițiilor contractuale (neonorarea obligației de plată a principalului sau a dobânzii), înrăutățirea stării financiare a debitorului și probabilitatea falimentului acestuia, renegocierea condițiilor și/sau prolongarea termenelor de rambursare a creditelor și/sau a dobânzilor aferente în legătură cu dificultățile financiare ale debitorului cauzate de motive economice, juridice etc.

Suplimentar, expunerea la riscul de credit este diminuată prin gajul constituit de băncile licențiate, care trebuie să acopere suma totală a creditelor acordate de Bancă, dobânda și alte plăți aferente. Banca stabilește lista activelor eligibile care pot fi constituite în calitate de gaj pentru facilitățile permanente (creditele overnight) și creditele acordate băncilor, inclusiv asistența de lichiditate în situații de urgență și nemijlocit marjele de ajustare a acestora. La determinarea valorii activelor - garanție sunt aplicate măsuri de control al riscurilor în scopul protejării Băncii împotriva riscului pierderilor financiare din cauza nerambursării creditului de către o bancă. Banca evaluează calitatea și valoarea activelor oferite de bănci ca garanții la acordarea creditelor, lunar și la necesitate mai frecvent.

Riscul de credit asociat creditelor „overnight” se gestionează zilnic prin utilizarea limitelor de politică monetară care conform actelor normative în vigoare, în caz de necesitate, permit reducerea până la zero a sumelor creditelor ce pot fi acordate băncilor licențiate în cadrul facilităților permanente și prin asigurarea cu valori mobiliare de stat și certificate emise de Bancă care au un grad înalt de lichiditate.

Pentru a reduce expunerea la riscul de credit aferent creditelor acordate personalului Băncii, Banca solicită salariatului garantarea creditului cu gaj sau alte garanții, cu un grad de acoperire de minim 110% de la valoarea creditului acordat.

¹ Ratingurile sunt exprimate în formatul utilizat de agențiile Standard & Poor's și Fitch Ratings. Dat fiind faptul că agenția de rating Moody's utilizează un alt format de exprimare a ratingurilor, acestora li se atribuie echivalente Standard & Poor's sau Fitch Ratings, utilizând tabele de concordanță.

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Tabelul expus în continuare reprezintă activele financiare ale Băncii deținute la 30 iunie 2021 în baza ratingului pe termen lung:

Ratingul pe termen lung ¹	Plasamente pe termen scurt ²	Active în organizații financiare internaționale	Valori		Valori mobiliare investiționale	Alte active financiare	Total active financiare
			emise de Guvernul Republicii Moldova ³	Credite acordate băncilor și altor persoane			
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	12 743 470	4 590 240	-	-	32 732 334	-	50 066 044
AA+	-	-	-	-	748 133	-	748 133
AA	8 230 665	-	-	-	1 588 702	-	9 819 367
AA-	717	-	-	-	-	-	717
A+	4 935 597	-	-	-	-	-	4 935 597
A	5 775 033	-	-	-	-	-	5 775 033
A-	652	-	-	-	-	-	652
BBB-	3 570	-	-	-	-	-	3 570
Pierderi de credit așteptate	(400)	-	-	-	(499)	(80)	(979)
Neaplicabil	1 262	-	15 059 608	18 426	-	1 720	15 081 016
Total	31 690 566	4 590 240	15 059 608	18 426	35 068 670	1 640	86 429 150

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

² Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit.

³ Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil”. Totodată, la situația din 30 iunie 2021, agenția internațională de rating Moody's menține pentru Republica Moldova nivelul de rating B3 (la 31 decembrie 2020: nivelul de rating B3).

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

31 decembrie 2020

Ratingul pe termen lung ¹	Plasamente pe termen scurt ²	Active în organizații financiare internaționale	Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova ³	Credite acordate băncilor și altor persoane	Valori mobiliare investiționale	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	12 786 353	4 303 838	-	-	30 040 292	-	47 130 483
AA+	-	-	-	-	2 184 197	-	2 184 197
AA	5 922 426	-	-	-	553 307	-	6 475 733
AA-	704 060	-	-	-	134 394	-	838 454
A+	5 695 512	-	-	-	-	-	5 695 512
A	6 180 459	-	-	-	-	-	6 180 459
A-	171	-	-	-	-	-	171
BBB-	1 183	-	-	-	-	-	1 183
Pierderi de credit așteptate	(658)	-	-	-	(538)	(111)	(1 307)
Neaplicabil	91	-	15 063 371	18 357	-	1 795	15 083 614
Total	31 289 597	4 303 838	15 063 371	18 357	32 911 652	1 684	83 588 499

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului mediu atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

² Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit.

³ Considerând sistemul de management al riscului de credit aferent activelor denominate în moneda națională, precum și funcția de agent al statului și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Neaplicabil”. Totodată, la situația din 31 decembrie 2020, agenția internațională de rating Moody's menține pentru Republica Moldova nivelul de rating B3 (la 31 decembrie 2019: nivelul derating B3).

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Pentru cuantificarea riscului de credit la investițiile efectuate în valută străină se calculează valoarea riscului de credit aplicat portofoliului de investiții în baza coeficienților de default determinați de către agenția Standard&Poor's, pentru fiecare tip de rating, investițiile fiind divizate în zece categorii, conform coeficienților de default, pe scadențe anuale până la zece ani, inclusiv.

La situația din 30 iunie 2021 expunerea la riscul de credit al portofoliului de investiții total cuantificat în baza coeficienților de default determinați de agenția Standard & Poor's este calculată ca valoare contabilă brută a activelor financiare în valută străină la data de raportare, divizată pe scadențe anuale, multiplicată cu coeficientul probabilității de default determinat de agenția Standard & Poor's conform ratingului atribuit emitentului/contrapărții și este prezentată după cum urmează:

	Nota	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
		MII LEI	MII LEI
Active evaluate la cost amortizat cu rating atribuit de agențiile de rating internaționale			
Conturi "Nostro" și depozite la termen în valută străină	5	31 689 704	31 290 164
Contul curent la FMI	7	167 220	22 931
Valori mobiliare în valută străină	9	5 385 364	5 263 814
		<u>37 242 288</u>	<u>36 576 909</u>
Indicator: Expunerea la risc, S&P default		8 784	10 088
Active evaluate la valoarea justă prin AERG cu rating atribuit de agențiile de rating internaționale			
Valori mobiliare în valută străină	9	29 683 805	27 647 838
		<u>29 683 805</u>	<u>27 647 838</u>
Indicator: Expunerea la risc, S&P default		460	129

Numerarul în valută străină (Nota 5), aurul monetar (Nota 6 cu politica de contabilitate asimilată activelor financiare evaluate la valoarea justă prin AERG), Activele în organizații financiare internaționale (Nota 7, cota la FMI evaluată la valoarea justă prin AERG) sunt excluse din calcul, nefiind expuse riscului de credit (numerar în valută străină și aur monetar) sau nefiind cotate și asimilate cu probabilitate de default zero (activele la FMI).

Descreșterea valorii indicatorului este majoritar determinată de scadența expunerii pe rating-uri inferioare și reinvestirea în active cu rating mai înalt.

Pentru a evalua diversificarea portofoliului activelor financiare și a estima corect riscul de credit în funcție de aria geografică se prezintă clasificarea activelor Băncii în funcție de țara de investiție, cu *excepția* altor active financiare, care se clasifică în funcție de țara de origine:

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Țara	30 iunie	Ponderea	31 decembrie	Ponderea
	2021		2020	
	MII LEI	%	MII LEI	%
SUA	29 279 314	33,88	26 180 961	31,32
Franța	11 467 458	13,27	9 766 270	11,68
Olanda	9 649 160	11,16	9 390 619	11,23
Organizații financiare internaționale	7 000 196	8,1	6 457 995	7,73
Marea Britanie	6 231 367	7,21	8 595 106	10,28
Germania	3 878 128	4,49	4 647 820	5,56
Singapore	2 247 560	2,6	-	-
Austria	924 163	1,07	382 661	0,46
Canada	459 066	0,53	1 333 273	1,60
Suedia	100 661	0,12	1 527 787	1,83
Coreea de sud	40 365	0,05		
Norvegia	35 967	0,04	120 757	0,14
Finlanda	27 137	0,03	95 853	0,11
Belgia	4 072	-	4 677	0,01
Alte țări	3 600	-	1 217	-
Moldova	15 080 936	17,45	15 083 503	18,05
Total active financiare	86 429 150	100,00	83 588 499	100,00

La articolul „Organizații Financiare Internaționale”, ponderea esențială o deține cota de subscriere a Republicii Moldova la FMI în moneda națională. Categoria Moldova include conturile filialei deschise în băncile din Republica Moldova, creditele acordate, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, și alte active financiare. Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit (a se vedea Nota 5, 6).

De asemenea, pentru evaluarea diversificării portofoliului activelor și estimarea riscului de credit în funcție de sectorul investițional se prezintă clasificarea activelor Băncii în funcție de sectorul investițional:

Sector investițional	30 iunie	Ponderea	31 decembrie	Ponderea
	2021		2020	
	MII LEI	%	MII LEI	%
Bănci centrale din străinătate	18 719 883	21,66	18 716 837	22,39
Bănci comerciale din străinătate	12 962 045	15,00	12 565 605	15,03
Guverne din străinătate	28 020 478	32,42	24 052 676	28,78
Guvernul Republicii Moldova	15 059 608	17,42	15 063 371	18,02
Organizații financiare internaționale	7 000 196	8,10	6 457 995	7,73
Agenții guvernamentale străine	4 645 611	5,37	6 711 883	8,03
Alte active financiare	21 329	0,02	20 132	0,02
Total active financiare	86 429 150	100,00	83 588 499	100,00

4. Managementul riscului (continuare)**4.2 Riscul de credit (continuare)**

La articolul „Organizații Financiare Internaționale”, ponderea esențială o deține cota de subscriere a Republicii Moldova la FMI în moneda națională. În categoria Alte active financiare sunt incluse conturile filialei deschise în băncile din Republica Moldova, creditele acordate și alte creanțe. Numerarul în valută străină și aurul monetar nu este inclus în calcul, nefiind expus riscului de credit (a se vedea Nota 5, 6)

- Pierderile de credit așteptate (ECL)

Instrumentele financiare aferente activelor oficiale de rezervă ce au un rating BBB- și superior acestuia, cărora li se atribuie calificativul “investment grade” sunt considerate cu risc scăzut. Calificativul de “investment grade” al unui instrument financiar indică o probabilitate scăzută de depreciere a emitentului. Instrumentele cu rating cuprins între “AAA” și “AA” sunt considerate cu bonitate înaltă, ce denotă o capacitate înaltă a emitentului de a-și onora obligațiunile contractuale. Instrumentele cu rating cuprins între “A” și “BBB” au o bonitate medie, ce denotă o capacitate înaltă a emitentului de a-și onora plățile. În acest caz, emitenții au o situație stabilă, își pot achita datoriile, dar ar putea întâmpina unele dificultăți în cazul deteriorării mediului economic. Totodată, instrumentele cu rating “BB”, “B” și “CCC” au o bonitate joasă și sunt considerate investiții speculative sau “junk”. Emitenții acestor instrumente au o vulnerabilitate ridicată la modificarea condițiilor economice, cu impact semnificativ asupra capacității de plată, în cazul unor recesiuni sau deteriorări ale condițiilor mediului economic.

Formula de calcul a pierderilor de credit așteptate este derivată prin determinarea expunerii la default, probabilității de default (PD) și pierderii în caz de default (LGD). În determinarea pierderilor de credit așteptate și scenariile utilizate, Banca aplică informațiile derivate din raportul “Annual Corporate Default Study and Rating Transitions” publicat anual de agenția de rating Standard & Poor’s, ratele de default cumulative “Sovereign Foreign - Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier” și “Sovereign Local-Currency Cumulative Average Default Rates With Rating Modifier” din raportul “Annual Sovereign Default Study and Rating Transitions” publicat anual de agenția de rating Standard & Poor’s, modele interne de determinare a probabilităților de default pentru activele în moneda națională, factori macroeconomici în aplicarea informațiilor viitoare. În cazul estimării pierderilor de credit așteptate pe toată perioada instrumentului financiar până la scadența acestuia, pentru fiecare an se estimează probabilitatea de default marginală. Totodată, probabilitatea de default marginală într-un anumit an se va aplica doar eșantionului care a supraviețuit default-ului în anul sau anii precedenți.

Pe parcursul perioadei de raportare nu au fost identificate creșteri semnificative ale riscului de credit asociat activelor financiare deținute de Bancă. De asemenea nu au existat premise de migrare din stadiul inițial de recunoaștere spre unul inferior sau recunoașterea default-ului contrapărții.

Totodată, evoluția pandemiei Covid-19 și impactul puternic al acesteia asupra economiei mondiale a determinat necesitatea revizuirii metodologiei de calcul a pierderilor de credit așteptate pentru activele financiare aferente rezervelor valutare, prin aplicarea scenariului de retrogradare a ratingurilor cu un nivel (notch) tuturor activelor în valută străină din portofoliu. În acest sens, se aplică rate de default cumulative publicate de agenția de rating Standard & Poor’s ce corespund ratingului inferior cu o poziție al expunerilor respective.

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Valorile mobiliare de stat emise în moneda națională sunt tratate ca instrumente financiare cu risc de credit scăzut (clasificate în Stadiul 1), considerând sustenabilitatea indicatorilor de datorie și factorii macroeconomici încorporați în modelele financiare de analiză a expunerii Guvernului Republicii Moldova în relație cu Banca (printre care inclusiv și: evoluția venitului național brut, indicatorul datoriei de stat la PIB, evoluția PIB, deficitul bugetar la PIB, datoria de stat tranzacționată pe piețele internaționale, finanțările străine și existența programelor de finanțare și asistență tehnică, evoluția sectorului financiar, ciclurile electorale și economice etc.), precum și lipsa cazurilor de default al valorilor mobiliare de stat emise în moneda națională. În vederea asigurării unei evaluări obiective și ponderate la scenarii, Banca a evaluat și probabilitățile de default și pierderile în caz de default estimate de agențiile de rating în speță pentru datoriile suverane în cazul expunerilor față de investitorii instituționali și de stat (neprivați) și pierderilor respective în cazul țărilor din categoria de rating B3 (echivalent S&P:B-), rezultatul ponderat la probabilitățile de materializare a scenariilor fiind nematerial pentru situațiile financiare la 30 iunie 2021 și 31 decembrie 2020.

Pierderile de credit așteptate în cazul altor instrumente financiare, inclusiv din expunerile față de Guvernul Republicii Moldova, altor credite acordate și activelor față de organizațiile internaționale, fiind nemateriale sau egale cu zero iar riscul de credit fiind evaluat ca nesemnificativ, nu au fost înregistrate în situațiile financiare consolidate condensate neauditare. Prezentarea activelor financiare după stadiul de depreciere, expunerea brută și pierderea de credit așteptată la 30 iunie 2021 se prezintă:

30 iunie 2021	Expunerea brută	Stadiul ECL	Pierdere de	
			credit așteptată	Expunerea netă
	MII LEI		MII LEI	MII LEI
Bănci centrale din străinătate	18 719 889	1	6	18 719 883
Bănci comerciale din străinătate	12 962 439	1	394	12 962 045
Guverne din străinătate	28 020 753	1	275	28 020 478
Guvernul Republicii Moldova	15 059 608	1	-	15 059 608
Organizații financiare internaționale	7 000 249	1	53	7 000 196
Agenții guvernamentale străine	4 645 782	1	171	4 645 611
Alte active financiare	21 409	1	80	21 329
Total active financiare	86 430 129		979	86 429 150

31 decembrie 2020	Expunerea brută	Stadiul ECL	Pierdere de	
			credit așteptată	Expunerea netă
	MII LEI		MII LEI	MII LEI
Bănci centrale din străinătate	18 716 843	1	6	18 716 837
Bănci comerciale din străinătate	12 566 258	1	653	12 565 605
Guverne din străinătate	24 052 960	1	284	24 052 676
Guvernul Republicii Moldova	15 063 371	1	-	15 063 371
Organizații financiare internaționale	6 458 054	1	59	6 457 995
Agenții guvernamentale străine	6 712 077	1	194	6 711 883
Alte active financiare	20 243	1	111	20 132
Total active financiare	83 589 806	1	1 307	83 588 499

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezintă riscul că Banca nu își va putea onora obligațiile de plată devenite scadente. Scadențele activelor și obligațiunilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență, constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității Băncii. Riscul de lichiditate se gestionează zilnic și în dinamică prin monitorizarea limitelor investiționale stabilite prin regulamentele interne și hotărârile Comitetului executiv.

a) Instrumentele financiare în monedă națională

Considerând atribuțiile Băncii în calitate de autoritate monetară, care includ, stabilirea și implementare politicii monetare în stat, controlul lichidității în sistemul financiar, și, inter alia, dreptul exclusiv de a emite pe teritoriul Republicii Moldova bancnote și monede metalice ca mijloc de plată, Banca nu este expusă riscului de lichiditate din decalajele de plăți și încasări, active și datorii în fluxurile în monedă națională, ci de fapt, limitărilor inerente politicii monetare.

Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și deținute de Bancă pe parcursul semestrului I 2021, în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior de la Bancă au avut scadența contractuală maximă de 2 ani. La scadență, începând cu anul 2019, aceste valori mobiliare sunt răscumpărate de Guvern și sunt reemise sub formă de bonuri de trezorerie sau obligațiuni de stat. Valorile mobiliare de stat emise în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată rezultate din garanțiile de stat, au fost obținute de către Bancă la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat cu scadențele de la 1 la 25 ani. Termenul de 25 de ani a fost stabilit urmărindu-se echilibrul între presiunea anuală suplimentară care poate fi suportată de bugetul de stat și în același timp stingerea cât mai rapid posibil a acestor obligații.

b) Instrumentele financiare în valută străină

Monitorizarea riscului de lichiditate se efectuează prin formarea tranșelor investiționale și prin utilizarea unor benchmark-uri stabilite pentru sub-portofoliile de investiții indexate în funcție de tipul instrumentelor și de valuta de investiții. Benchmark-urile folosite sunt indici de piață, recunoscuți și utilizați pe plan mondial la evaluarea comparativă a performanței și riscurilor aferente portofoliilor de investiții.

Indicii utilizați sunt furnizați de Intercontinental Exchange (ICE), după preluarea activității de furnizare a indicilor de la Bank of America Merrill Lynch, instituție ce calculează și oferă o gamă largă de benchmark-uri recunoscute și utilizate în întreaga comunitate investițională.

Riscul de lichiditate, în cazul portofoliului de active valutare gestionat intern, cu excluderea portofoliului valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat, este monitorizat permanent de către Bancă prin menținerea unui nivel adecvat al tranșelor în limitele de devieri admisibile și prin limitarea duratei maxime admisibile a portofoliului de investiții, ceea ce nu permite efectuarea investițiilor în instrumente cu scadențe îndelungate.

În cazul portofoliului gestionat de un manager extern (Banca Mondială), limitarea riscului de lichiditate se realizează prin prevederile Acordului de consultanță și management investițional, încheiat la 8 decembrie 2010 între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Banca Națională a Moldovei, care a fost prelungit prin HCE nr.168 din 30 decembrie 2015, cu aplicare din data de 1 februarie 2016, și care stipulează că investițiile sunt gestionate în concordanță cu un benchmark (indicele ICE Bank of America Merrill Lynch U.S. Treasuries), astfel încât durata portofoliului este corelată cu durata benchmark-ului.

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

Riscul de lichiditate pentru portofoliul valorilor mobiliare, în valută străină, evaluate la cost amortizat este diminuat prin diversificarea scadenței investițiilor, fiind distribuite în intervalul de la 1 la 4 ani și prin limitarea ponderii acestui portofoliu în portofoliul total al valorilor mobiliare. Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare, în valută străină, evaluate la cost amortizat este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 25% din rezervele internaționale și nivelul tranșei de lichiditate la momentul efectuării investițiilor acoperă 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a Băncii și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină, pe parcursul unui an.

Lichiditatea este unul dintre criteriile de bază în determinarea componenței activelor valutare. Acest fapt reflectă necesitatea potențială de a transforma rezervele valutare în lichidități în scopuri de intervenție, în cazul în care apar așa necesități.

Valorile mobiliare în valută străină, evaluate la valoarea justă prin AERG, deținute de Bancă sunt instrumente cu un grad înalt de lichiditate, ceea ce ar însemna că ele ar putea fi vândute, în caz de necesitate, înainte de scadență.

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

Scadențele activelor și obligațiilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității Băncii. Analiza activelor și obligațiilor financiare în funcție de scadența contractuală la situația din 30 iunie 2021 este prezentată după cum urmează:

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt	31 213 303	1 327 220	-	-	-	-	-	32 540 523
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	76 015	76 015
Active în organizațiile financiare internaționale	167 220	-	-	-	-	-	4 423 020	4 590 240
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2 111 591	424 315	169 054	293 448	1 000 000	11 061 200	-	15 059 608
Credite acordate băncilor și altor persoane	693	585	1 126	2 130	5 692	8 200	-	18 426
Valori mobiliare investiționale	9 592 243	8 789 825	13 068 124	3 168 069	450 409	-	-	35 068 670
Alte active	1 640	-	-	-	-	-	-	1 640
Total active financiare	43 086 690	10 541 945	13 238 304	3 463 647	1 456 101	11 069 400	4 499 035	87 355 122
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	35 434 834	35 434 834
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	12 497 859	-	-	-	-	-	-	12 497 859
Disponibilități ale băncilor	20 370 923	-	-	-	-	-	-	20 370 923
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	4 419 322	-	-	-	-	-	-	4 419 322
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	232 402	144 204	271 547	264 076	627 696	529 383	4 423 190	6 492 498
Obligațiuni privind leasingul operațional	453	313	609	626	-	-	-	2 001
Alte obligațiuni	472 874	-	-	-	-	-	-	472 874
Total obligațiuni financiare	37 993 833	144 517	272 156	264 702	627 696	529 383	39 858 024	79 690 311
Decalaj	5 092 857	10 397 428	12 966 148	3 198 945	828 405	10 540 017	(35 358 989)	7 664 811

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE- neauditate**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

31 decembrie 2020	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt	27 275 326	4 847 283	-	-	-	-	-	32 122 609
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	76 886	76 886
Active în organizațiile financiare internaționale	22 931	-	-	-	-	-	4 280 907	4 303 838
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	1 021 733	1 254 517	272 120	453 801	1 000 000	11 061 200	-	15 063 371
Credite acordate băncilor și altor persoane	738	705	1 259	2 151	5 662	7 842	-	18 357
Valori mobiliare investiționale	6 037 514	8 834 636	14 908 605	1 742 853	1 388 044	-	-	32 911 652
Alte active	1 684	-	-	-	-	-	-	1 684
Total active financiare	34 359 926	14 937 141	15 181 984	2 198 805	2 393 706	11 069 042	4 357 793	84 498 397
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	33 061 901	33 061 901
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	9 876 401	-	-	-	-	-	-	9 876 401
Disponibilități ale băncilor	22 571 754	-	-	-	-	-	-	22 571 754
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	6 383 308	-	-	-	-	-	-	6 383 308
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	225 068	209 082	360 933	444 213	563 549	626 718	4 281 432	6 710 995
Obligațiuni privind leasingul operațional	438	443	765	1 235	-	-	-	2 881
Alte obligațiuni	80 052	406 983	-	-	-	-	-	487 035
Total obligațiuni financiare	39 137 021	616 508	361 698	445 448	563 549	626 718	37 343 333	79 094 275
Decalaj	(4 777 095)	14 320 633	14 820 286	1 753 357	1 830 157	10 442 324	(32 985 540)	5 404 122

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

4 Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată analiza obligațiunilor financiare totale, inclusiv sumele dobânzilor viitoare în funcție de scadența contractuală la situația din 30 iunie 2021. Sumele aferente obligațiunilor viitoare au fost calculate utilizând datele disponibile la 30 iunie 2021 (cursul oficial al leului moldovenesc, ratele dobânzilor la instrumentele politicii monetare și de creditare, etc.).

30 iunie 2021	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	35 434 834	35 434 834
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	12 497 908	-	-	-	-	-	-	12 497 908
Disponibilități ale băncilor	20 371 556	-	-	-	-	-	-	20 371 556
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	4 420 590	-	-	-	-	-	-	4 420 590
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	237 334	148 696	279 613	277 899	655 531	536 878	4 423 190	6 559 141
Obligațiuni privind leasingul operațional	478	334	636	636	-	-	-	2 084
Alte obligațiuni	472 874	-	-	-	-	-	-	472 874
Total obligațiuni financiare	38 000 740	149 030	280 249	278 535	655 531	536 878	39 858 024	79 758 987
31 decembrie 2020								
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	33 061 901	33 061 901
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	9 876 401	-	-	-	-	-	-	9 876 401
Disponibilități ale băncilor	22 572 498	-	-	-	-	-	-	22 572 498
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	6 387 775	-	-	-	-	-	-	6 387 775
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale*	230 249	213 907	370 043	459 089	593 790	636 919	4 281 432	6 785 429
Obligațiuni privind leasingul operațional	476	476	810	1 274	-	-	-	3 036
Alte obligațiuni	80 052	406 983	-	-	-	-	-	487 035
Total obligațiuni financiare	39 147 451	621 366	370 853	460 363	593 790	636 919	37 343 333	79 174 075

* Pentru angajamentele Facilității de creditare extinsă (ECF) (anterior Facilitatea de Reducere a Sărăciei și Creștere Economică (PRGF)) primite de la FMI, incluse în obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale, în conformitate cu decizia consiliului directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 – iunie 2023 dobânzile aferente nu se calculează.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze ca rezultat al schimbării prețurilor pieței, chiar dacă aceste schimbări sunt cauzate de factori specifici titlurilor de valoare individuale sau emitentului acestora, sau factori care afectează toate titlurile de valoare tranzacționate pe piață.

a) Instrumentele financiare în valută străină

Procesul de alocare strategică a activelor limitează riscul financiar aferent rezervelor internaționale. Indicatori de performanță (benchmark-uri) sunt stabiliți pentru fiecare sub-portofoliu, în vederea optimizării raportului dintre rentabilitate și risc, urmare a evaluării diverselor scenarii de evoluții a ratelor dobânzii și randamentelor instrumentelor investiționale din portofolii și corespunzător, a valorii de piață a acestora. Structura valutară optimă, estimată în baza analizei compoziției valutare a plăților de deservire a datoriei externe, altor plăți valutare și a importurilor de mărfuri și servicii cât și efectele diversificării valutare, sunt considerate în evaluarea riscului valutar.

Toate portofoliile, cu excepția valorilor mobiliare investiționale evaluate la cost amortizat, conturilor curente și overnight, activelor în Fondul Monetar Internațional și aurului monetar, sunt administrate cu referință la indicatori strategici de performanță (indici ICE). Performanța portofoliilor, încadrarea în limitele de deviere față de indicatorii de performanță sunt monitorizate lunar și raportate Comitetului de investiții.

Riscul de piață aferent portofoliului de valori mobiliare investiționale este gestionat și monitorizat în baza metodologiei valorii expuse la risc (VaR), care reprezintă interdependența între variabilele riscului. Banca aplică lunar metodologia VaR pentru a evalua expunerea la riscul de piață aferent pozițiilor pe care le deține și pentru a estima pierderile economice potențiale bazate pe un șir de parametri și asumări pentru diferite modificări ale condițiilor pieței.

Rezultatul evaluării riscului de piață prin metodologia VaR reprezintă pierderea potențială exprimată în unități monetare pentru portofoliul valorilor mobiliare în valută străină cu un grad de confidență de 95% și pentru o perioadă ulterioară de o lună. Acest calcul este furnizat de sistemul informațional Bloomberg.

Valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină este prezentată după cum urmează:

	Evalueate la cost amortizat		Evalueate la valoarea justă prin alte AERG		Total		Ponderea în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
La 30 iunie 2021	44 030	2 450	21 736	1 209	65 766	3 659	0,18
La 31 decembrie 2020	52 723	3 063	28 299	1 644	81 022	4 707	0,23

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

Cu toate că metodologia VaR este unul din instrumentele de bază pentru evaluarea riscului de piață, estimările pe care se bazează metodologia VaR conțin anumite limitări, după cum este expus mai jos:

- Calculele se efectuează lunar, pentru luna viitoare, luând în considerație portofoliul de la finele lunii de raportare, asumând că nu vor fi efectuate tranzacții.
- Se asumă cu probabilitate de 95% că pierderile nu vor depăși nivelul pierderilor calculate. Astfel, există o probabilitate ne semnificativă de 5% că pierderile efective vor depăși sumele estimate conform metodologiei VaR.
- Calculul se efectuează prin utilizarea datelor istorice astfel încât metodologia ar putea să nu identifice toate rezultatele posibile, în special rezultatele situațiilor excepționale.
- Rezultatul metodologiei VaR depinde de volatilitatea pieței.

Limitările metodologiei VAR se aplică pentru întreg portofoliul valorilor mobiliare în valută străină.

Luând în considerație faptul că metoda VaR arată pierderea maximă cu o anumită probabilitate de realizare (95%), Banca utilizează și un alt indicator de estimare a riscului de piață și anume CVaR, care estimează media pierderilor mai mari decât cele acoperite de gradul de confidență al VaR.

Astfel, la data de 30 iunie 2021, valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină, calculată prin utilizarea CVaR este prezentată după cum urmează:

	Evalueate la cost		Evalueate la valoarea justă		Total		Pondere în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
La 30 iunie 2021	62 495	3 477	30 271	1 684	92 766	5 161	0,25
La 31 decembrie 2020	74 677	4 338	39 331	2 285	114 008	6 623	0,33

b) Instrumentele financiare în monedă națională

Riscul de piață în cazul instrumentelor financiare în monedă națională este asociat în principal modificării valorii de piață a valorilor mobiliare de stat emise de Guvernul Republicii Moldova, care sunt evaluate la cost amortizat în bilanțul contabil și sunt gestionate preponderent în vederea colectării fluxurilor contractuale și utilizării în scopul realizării atribuțiilor conferite prin lege Băncii.

Pentru portofoliul "Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior", riscul se gestionează prin reemiterea la scadență a unor valori mobiliare la rate a dobânzilor de piață, reieșind din ratele nominale medii ponderate la valorile mobiliare de stat vândute recent pe piața primară și agreearea anuală cu Ministerul Finanțelor a scadențelor maxime pentru reemisiune. Valorile mobiliare respective, sunt deținute în principal, în vederea colectării fluxurilor contractuale, dar pot fi utilizate și în operațiuni de piață deschisă, prin Repo de vânzare (absorbții temporare de lichiditate) însă astfel de operațiuni nu s-au înregistrat recent, iar obținerea câștigurilor din modificări de preț de piață a valorilor mobiliare nu este relevantă în cazul acestor instrumente.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

În cazul portofoliului *Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat*, riscul pierderilor sau câștigurilor din modificarea valorii de piață a valorilor mobiliare a fost adresat la data emiterii prin faptul că acesta a fost structurat în instrumente financiare cu cupon fix de 1,4% (cele cu scadența până la 5 ani) și 5,3% (cele cu scadența de la 5 la 25 ani) respectiv, cu scadențe graduale de până la 25 ani, replicând în esență fluxurile de numerar aferente unui instrument financiar cu o rată efectivă a dobânzii de 5%, egală cu ținta ratei inflației la data emiterii acestora (2016) care urma să permită ca valoarea achitată pe toată durata portofoliului, în termeni reali, să rămână nemodificată și să permită Băncii să evite pierderi suplimentare legate de deprecierea datoriei (la fel, în termeni reali).

Mai mult, conform Legii 235/2016, obligațiunile de stat sunt în circulație liberă, dar doar 40% din portofoliul respectiv poate fi comercializat de Bancă pe piața secundară, în același timp putând fi utilizat în întregime în operațiunile de piață deschisă de absorbții temporare de lichiditate (Repo de vânzare). Pentru *valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat* nu există o curbă a ratelor dobânzii, în vederea alinierii valorii de piață a acestora cu aplicarea doar a datelor de intrare observabile din piață (scadența maximă a valorilor mobiliare de stat tranzacționate pe piețele active din Republica Moldova – 7 ani).

4.4.1 Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze datorită schimbărilor nivelului ratei dobânzii pe piață.

Modificarea ratelor dobânzii pe piața externă poate avea un impact asupra valorii portofoliului de investiții în valută străină, cât și asupra fluxului de mijloace bănești în viitor.

Cele mai sensibile instrumente la modificarea ratelor dobânzii pe piața externă sunt valorile mobiliare în valută străină, deoarece modificarea ratelor dobânzii afectează prețul acestor active.

Totodată, ca rezultat al fluctuațiilor ratelor dobânzii pe piața externă pot apărea divergențe negative dintre ratele dobânzii la portofoliul investițional în valută străină și ratele dobânzii la obligațiunile în valută ale Băncii.

La gestionarea riscului ratei dobânzii cauzat de evoluțiile pe piața externă, o atenție deosebită se acordă principiului diversificării portofoliului de investiții pe scadențe și pe valute.

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de **piață** (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Analiza activelor și obligațiilor financiare la 30 iunie 2021 în funcție de ratele contractuale și data actualizării ratelor dobânzii acestora este prezentată după cum urmează:

30 iunie 2021	0-3 Luni	3-6 Luni	6-12 Luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt	30 360 317	1 327 220	-	-	-	-	852 986	32 540 523
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	76 015	76 015
Active în organizații financiare internaționale	167 217	-	-	-	-	-	4 423 023	4 590 240
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	1 913 304	269 402	169 002	293 401	1 000 000	11 061 200	353 299	15 059 608
Credite acordate băncilor și altor persoane	449	7 320	794	1 572	4 314	3 977	-	18 426
Valori mobiliare investiționale	9 646 782	8 730 437	12 960 295	3 168 069	396 352	-	166 735	35 068 670
Alte active	-	-	-	-	-	-	1 640	1 640
Total active financiare	42 088 069	10 334 379	13 130 091	3 463 042	1 400 666	11 065 177	5 873 698	87 355 122
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	35 434 834	35 434 834
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	7 888 823	-	-	-	-	-	4 609 036	12 497 859
Disponibilități ale băncilor	17 785 147	-	-	-	-	-	2 585 776	20 370 923
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	4 419 322	-	-	-	-	-	-	4 419 322
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	1 751 653	35 701	79 199	35 701	44 370	119 773	4 426 101	6 492 498
Obligațiuni privind leasingul operațional	453	313	609	626	-	-	-	2 001
Alte obligațiuni	-	-	-	-	-	-	472 874	472 874
Total obligațiuni financiare	31 845 398	36 014	79 808	36 327	44 370	119 773	47 528 621	79 690 311
Decalaj	10 242 671	10 298 365	13 050 283	3 426 715	1 356 296	10 945 404	(41 654 923)	7 664 811

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de **piață** (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

31 decembrie 2020	0-3 Luni MII LEI	3-6 luni MII LEI	6-12 luni MII LEI	De la 1 la 2 ani MII LEI	De la 2 la 5 ani MII LEI	Mai mult de 5 ani MII LEI	Nepurtătoare de dobândă MII LEI	Total MII LEI
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt	26 438 659	4 847 283	-	-	-	-	836 667	32 122 609
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	76 886	76 886
Active în organizații financiare internaționale	22 927	-	-	-	-	-	4 280 911	4 303 838
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	823 330	1 086 293	272 003	453 801	1 000 000	11 061 200	366 744	15 063 371
Credite acordate băncilor și altor persoane	738	5 783	878	1 669	4 528	4 761	-	18 357
Valori mobiliare investiționale	6 090 962	8 762 165	14 881 606	1 639 570	1 388 044	-	149 305	32 911 652
Alte active	-	-	-	-	-	-	1 684	1 684
Total active financiare	33 376 616	14 701 524	15 154 487	2 095 040	2 392 572	11 065 961	5 712 197	84 498 397
Obligațiuni								
Moneda națională în circulație	-	-	-	-	-	-	33 061 901	33 061 901
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	5 347 711	-	-	-	-	-	4 528 690	9 876 401
Disponibilități ale băncilor	19 310 370	-	-	-	-	-	3 261 384	22 571 754
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	6 383 308	-	-	-	-	-	-	6 383 308
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	1 933 768	96 497	126 150	111 075	27 025	131 654	4 284 826	6 710 995
Obligațiuni privind leasingul operațional	438	443	765	1 235	-	-	-	2 881
Alte obligațiuni	-	-	-	-	-	-	487 035	487 035
Total obligațiuni financiare	32 975 595	96 940	126 915	112 310	27 025	131 654	45 623 836	79 094 275
Decalaj	401 021	14 604 584	15 027 572	1 982 730	2 365 547	10 934 307	(39 911 639)	5 404 122

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de **piață** (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Aceste active și obligațiuni implică rate fixe ale dobânzilor, cu excepția conturilor curente cu solduri remunerabile care sunt legate de ratele REPO, EONIA, EURIBOR, contului curent la FMI și a angajamentelor Facilității de Finanțare Extinsă (EFF), la care se aplică rate variabile stabilite săptămânal de FMI.

Ratele medii aplicabile componentelor majore ale bilanțului contabil au fost dezvăluite în notele la situațiile financiare consolidate condensate neauditare referitoare la aceste componente.

Pentru a determina riscul ratei dobânzii aferent plasamentelor la vedere și la termen în valută străină, de către Bancă sunt calculate veniturile/pierderile posibile asumând o majorare/diminuare cu 0,5 p.p. a ratei dobânzii la aceste instrumente.

Conform soldului mediu al depozitelor la vedere și la termen pentru perioadele de raportare, valoarea veniturilor/pierderilor posibile de la majorarea/diminuarea ratei dobânzii cu 0,5 p.p. este după cum urmează:

	MII LEI	MII USD
Semestrul I, 2021	+/- 76 613	+/- 4 262
Anul 2020	+/-123 045	+/-7 148

Sensibilitatea prețului valorilor mobiliare din portofoliul de investiții la modificarea ratelor dobânzii este evaluată aplicând PV01. PV01 este o metodă de cuantificare a riscului ratei dobânzii care constă în determinarea diferenței dintre valoarea de piață a portofoliului valorilor mobiliare și valoarea acestuia calculată în cazul modificării ratelor profitabilității cu 0,01 p.p. O modificare a ratei profitabilității cu 0,01 p.p. duce la modificarea invers proporțională a valorii portofoliului calculată aplicând metoda PV01.

La situația din 30 iunie 2021 modificarea ratei profitabilității cu 0,01 p.p. a dus la modificarea valorii prezente a portofoliului valorilor mobiliare investiționale cu 2 171 mii lei sau cu 121 mii USD, ceea ce reprezintă 0,01% din portofoliul valorilor mobiliare investiționale (la 31 decembrie 2020: 2 324 mii lei sau cu 135 mii USD, ceea ce reprezintă 0,01% din portofoliul valorilor mobiliare investiționale).

La situația din 30 iunie 2021 modificarea ratei profitabilității cu 0,01 p.p. a dus la modificarea valorii prezente a portofoliului valorilor mobiliare de stat cu 10 702 mii lei, ceea ce reprezintă 0,07% din portofoliul valorilor mobiliare de stat (la 31 decembrie 2020: 11 068 mii lei, ceea ce reprezintă 0,07% din portofoliu).

Riscul ratei dobânzii în cazul instrumentelor de politică monetară (facilități permanente sub formă de credite și depozite overnight, Repo și Repo reverse, certificatele Băncii Naționale a Moldovei, rezervele obligatorii), este subsecvent obiectivului primar al Băncii Naționale a Moldovei și anume asigurării și menținerii stabilității prețurilor și creării de către Bancă a condițiilor monetare pentru susținerea economiei naționale, care reclamă aplicarea instrumentelor de politică monetară la costuri care ar asigura atingerea obiectivelor propuse, iar decalajul de structură și costuri fiind secundar eficienței deciziilor de politică monetară.

Instrumentele de politică monetară sunt instrumente pe termen scurt (până la 28 zile) cu dobânzi fixe, remunerate la rate ale dobânzilor derivate din rata de bază (în coridor), revizuite în ședințele Comitetului executiv al Băncii Naționale aferent deciziilor de politică monetară, desfășurate cu o periodicitate agreată conform calendarului anual.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Indirect, riscul este gestionat prin aplicarea coridorului dintre rata dobânzii la creditele overnight și depozitele overnight (semestrul I 2021: 5 p.p coridor dintre rata dobânzii la creditele overnight și depozitele overnight; 2020: 5 p.p.), care are menirea de a calibra instrumentele de politică monetară cu scopul eficientizării mecanismului de transmisie a deciziilor de politică monetară.

4.4.2 Riscul valutar

Riscul valutar este riscul ca valoarea instrumentelor financiare să varieze ca urmare a modificării cursului oficial al leului moldovenesc.

În procesul de gestionare a rezervelor valutare Banca deține o poziție valutară lungă. Diminuarea riscului valutar se realizează prin aplicarea politicii de diversificare a portofoliului de investiții.

Structura valutară normativă a portofoliului de investiții este stabilită de către Comitetul executiv al Băncii și are drept scop acoperirea riscului valutar printr-o corespondență adecvată a compoziției valutare a activelor și pasivelor și printr-un orizont investițional acceptabil pentru deservirea obligațiilor externe curente și implementării politicii valutare a statului.

La data de 30 iunie 2021 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, euro - 25%, lira sterlină – 10% (la 31 decembrie 2020 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 65%, euro - 25%, lira sterlină – 10%). Ponderea fiecărei valute în portofoliul de investiții al Băncii poate devia în limita de +/- 10 p.p. de la structura valutară normativă. La fel, sunt permise investiții în alte valute decât cele indicate în structura valutară normativă cu condiția de a nu depăși 5% din rezervele internaționale.

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de **piață** (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

La 30 iunie 2021, Banca avea următoarea poziție valutară:

	MDL	USD	EUR	GBP	XDR	Alte valute	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
30 iunie 2021							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt	920	10 072 843	17 150 015	5 313 125	-	3 620	32 540 523
Aur monetar	-	-	-	-	-	76 015	76 015
Active în organizații financiare internaționale	-	-	-	-	4 590 240	-	4 590 240
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	15 059 608	-	-	-	-	-	15 059 608
Credite acordate băncilor și altor persoane	18 426	-	-	-	-	-	18 426
Valori mobiliare investiționale	-	33 654 109	1 220 968	193 593	-	-	35 068 670
Alte active	1 640	-	-	-	-	-	1 640
Total active financiare	15 080 594	43 726 952	18 370 983	5 506 718	4 590 240	79 635	87 355 122
Obligațiuni							
Moneda națională în circulație	35 434 834	-	-	-	-	-	35 434 834
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	7 895 904	873 701	3 728 254	-	-	-	12 497 859
Disponibilități ale băncilor	10 715 302	2 447 215	7 208 406	-	-	-	20 370 923
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	4 419 322	-	-	-	-	-	4 419 322
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	169	-	-	-	6 492 329	-	6 492 498
Obligațiuni privind leasingul operațional	1 827	-	174	-	-	-	2 001
Alte obligațiuni	466 870	2 785	3 217	-	-	2	472 874
Total obligațiuni financiare	58 934 228	3 323 701	10 940 051	0	6 492 329	2	79 690 311
Decalaj	(43 853 634)	40 403 251	7 430 932	5 506 718	(1 902 089)	79 633	7 664 811

La situația din 30 iunie 2021, alte valute sunt reprezentate de aur monetar – 76 015 mii lei, ruble rusești – 3 557 mii lei, lei românești – 28 mii lei, coroane norvegiene – 23 mii lei, franci elvețieni – 8 mii lei și coroane daneze – 2 mii lei.

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

	MDL	USD	EUR	GBP	XDR	Alte valute	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2020							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt	87	10 978 266	16 145 381	4 997 638	-	1 237	32 122 609
Aur monetar	-	-	-	-	-	76 886	76 886
Active în organizații financiare internaționale	-	-	-	-	4 303 838	-	4 303 838
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	15 063 371	-	-	-	-	-	15 063 371
Credite acordate băncilor și altor persoane	18 357	-	-	-	-	-	18 357
Valori mobiliare investiționale	-	31 445 658	1 188 810	277 184	-	-	32 911 652
Alte active	1 682	-	2	-	-	-	1 684
Total active financiare	15 083 497	42 423 924	17 334 193	5 274 822	4 303 838	78 123	84 498 397
Obligațiuni							
Moneda națională în circulație	33 061 901	-	-	-	-	-	33 061 901
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	5 352 349	1 286 025	3 238 027	-	-	-	9 876 401
Disponibilități ale băncilor	13 241 416	2 452 966	6 877 372	-	-	-	22 571 754
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	6 383 308	-	-	-	-	-	6 383 308
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	523	-	-	-	6 710 472	-	6 710 995
Obligațiuni privind leasingul operațional	2 404	-	477	-	-	-	2 881
Alte obligațiuni	481 870	2 571	2 590	4	-	-	487 035
Total obligațiuni financiare	58 523 771	3 741 562	10 118 466	4	6 710 472	-	79 094 275
Decalaj	(43 440 274)	38 682 362	7 215 727	5 274 818	(2 406 634)	78 123	5 404 122

La situația din 31 decembrie 2020, alte valute sunt reprezentate de aur monetar -76 886 mii lei, ruble rusești -1170 mii lei, lei românești -35 mii lei, coroane norvegiene - 22 mii lei, franci elvețieni - 8 mii lei și coroane daneze - 2 mii lei.

4. Managementul riscului (continuare)**4.4 Riscul de piață (continuare)****4.4.2 Riscul valutar (continuare)**

Pentru a estima riscul valutar aferent activelor și obligațiilor în valută străină, sunt calculate veniturile/pierderile nerealizate posibile, asumând o deviere de +/-10% a cursului oficial al leului moldovenesc față de valutele în care aceste active și obligațiuni sunt denumite.

Conform situației la 30 iunie 2021 și 31 decembrie 2020, respectiv, valoarea impactului posibil asupra profitului și capitalului Băncii este evaluată după cum urmează:

	30 iunie 2021		31 decembrie 2020	
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
	Profit	Capital	Profit	Capital
MDL față de USD	+/-4 040 145	+/-4 040 145	+/-3 868 338	+/-3 868 338
MDL față de EUR	+/-746 100	+/-746 100	+/-721 670	+/-721 670
MDL față de GBP	+/-550 672	+/-550 672	+/-527 512	+/-527 512
MDL față de XDR	-/+190 251	-/+190 251	-/+240 964	-/+240 964
MDL față de alte valute	+/-362	+/-362	+/-124	+/-124

În cazul aprecierii MDL față de valutele respective se generează pierderi nerealizate și viceversa, în cazul deprecierei se generează venituri nerealizate, excepție fiind XDR, pentru care aprecierea MDL față de XDR generează venituri nerealizate, iar deprecierea generează pierderi nerealizate.

4.5 Impactul crizei cauzate de pandemia Covid-19 și măsurile luate de Bancă pentru combaterea efectelor crizei

Răspândirea rapidă a virusului Covid-19, pe parcursul anului 2020, a determinat autoritățile monetare la nivel mondial să utilizeze un spectru larg de măsuri și să ia decizii de politică monetară în vederea atenuării efectelor pandemiei asupra economiilor.

În acest context, Banca s-a aliniat practicii internațională, a reacționat prompt, direcționând spectrul instrumentelor de politică monetară și valutară spre diminuarea efectelor Covid-19 asupra economiei naționale, asigurarea stabilității sectorului bancar și consolidarea nivelului de lichidități pentru a impulsiona relansarea economică.

Semestrului I al anului 2021 s-a remarcat prin creșterea perspectivelor privind procesul de vaccinare împotriva Covid-19, care este mai avansat în economiile dezvoltate și mai lent în celelalte economii. Totodată, incertitudinea persistă, fiind determinată de incapacitatea de a prognoza traiectoria ulterioară de propagare, în special în contextul înregistrării unor noi tulpini ale virusului, cât și impactul economic și timpul necesar pentru recuperare.

Impactul răspândirii virusului Covid-19 asupra poziției și performanței financiare a Băncii

Impactul evoluției situației pandemice s-a răsfrânt și asupra performanței financiare a Băncii prin prisma diminuării rentabilității rezervelor valutare pe de o parte și modificării obligațiilor monetare și diminuarea costurilor de politică monetară pe de altă parte. Pe parcursul semestrului I, 2021 s-au menținut ratele de politică monetară stabilite de autoritățile monetare din SUA, Uniunea Europeană și Marea Britanie, la niveluri minime istorice, având impact asupra performanței portofoliului de investiții, considerând importanța valutei acestor țări în structura activelor oficiale de rezervă. Totodată, în perioada de raportare s-a menținut constant și nivelul ratelor de politică monetară stabilite de Bancă.

4. Managementul riscului (continuare)

4.5 Impactul crizei cauzate de pandemia Covid-19 și măsurile luate de Bancă pentru combaterea efectelor crizei (continuare)

În același timp, norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă a fost diminuată succesiv de la 32 la sută la începutul anului, până la 26 la sută, în vigoare la 30 iunie 2021. Aceste decizii de politică monetară au fost orientate spre atenuarea și contracararea efectelor negative ale pandemiei asupra economiei naționale și consolidarea poziției Băncii în susținerea redresării economice.

Incertitudinile asociate pandemiei COVID-19 determinate de incapacitatea de a prognoza evoluția ulterioară a crizei pandemice, cât și timpul necesar pentru redresarea socioeconomică urmare șocului mondial au condiționat adoptarea unor decizii cu caracter mai vigilent conexe gestionării rezervelor valutare.

Din perspectiva riscului de credit, Banca a continuat promovarea unei politici investiționale prudente, aplicând diversificarea portofoliului și evitând expunerile concentrate. Grație bonității financiare înalte a emitenților și entităților față de care are expuneri, pe parcursul semestrului I al anului 2021 nu s-a înregistrat o deteriorare semnificativă a calității de credit sau a capacității de onorare a obligațiilor de plată a acestora. Banca continuă să monitorizeze zilnic informații relevante cu privire la debitori pentru a identifica din timp eventuale riscuri financiare și a reacționa corespunzător. De asemenea, aprobarea modificărilor la metodologia de calcul al pierderilor din credit preconizate pentru activelor financiare aferente rezervelor valutare, ajustată în contextul evoluției pandemiei Covid-19, cât și adoptarea Hotărârii Comitetului executiv cu privire la modificarea Regulamentului cu privire la gestionarea rezervelor internaționale la data de 28 ianuarie 2021, urmare revizuirii alocării strategice a activelor, reflectă o abordare prudentă, adaptată la evoluțiile remarcate pe piețele financiare internaționale, cât și cele prognozate și contribuie la diminuarea expunerii la risc. Din perspectiva riscului de lichiditate, Banca dispune de suficiente lichidități, atât în monedă națională, cât și în valută străină. Lichiditatea în monedă națională este asigurată prin dreptul exclusiv de emisiune monetară. Lichiditatea în valută este asigurată prin nivelul suficient al rezervelor valutare și o cotă semnificativă a deținerilor la vedere. Potrivit situației de la finele semestrului I al anului 2021, Activele Oficiale de Rezervă continuă să asigure un nivel suficient de acoperire a importurilor de mărfuri și servicii (6,4 luni de importuri viitoare).

Măsuri întreprinse în scopul asigurării continuității activității operaționale a Băncii și minimizării riscului operațional

În scopul asigurării pentru angajați a condițiilor de sănătate în muncă în contextul riscului epidemiologic prin infecția cu COVID-19, precum și în scopul asigurării continuității activității operaționale Banca Națională a Moldovei urmează practicile aplicate de autoritățile naționale responsabile de stabilirea politicilor și procedurilor în domeniul sănătății publice. Pentru o abordare consecventă în funcție de nivelul de risc pandemic a fost elaborat un set de măsuri și acțiuni a fi urmate pentru fiecare tip de grad de alertă referitor la situația epidemiologică prin infecția cu COVID-19.

Astfel condițiile de activitate în cod roșu sunt cele mai restrictive și sunt prevăzute măsuri precum: aplicarea regimului de muncă la distanță și a staționării, după caz, și limitarea lucrului la sediul BNM numai al personalului strict necesar pentru asigurarea activității operaționale a băncii - numărul de angajați cu activitate la sediul BNM nu poate depăși 30% din numărul total al angajaților BNM; ședințele cu prezență fizică sunt interzise; se suspendă organizarea de evenimente publice cu prezență fizică de către angajații Băncii Naționale a Moldovei, precum și participarea reprezentanților Băncii Naționale a Moldovei la evenimente publice organizate de terți etc.

4. Managementul riscului (continuare)

4.5 Impactul crizei cauzate de pandemia Covid-19 și măsurile luate de Bancă pentru combaterea efectelor crizei (continuare)

Codurile portocaliu și galben prevăd măsuri mai relaxate, cum ar fi: lucrul la sediul BNM a 50% din angajați în cicluri alternative; ședințele cu prezență fizică sunt permise cu respectarea strictă a distanței sociale și a purtării măștilor; participarea la și organizarea de evenimente publice este permisă numai în caz de cel mult 50 de participanți etc. Indiferent de gradul de alertă referitor la situația epidemiologică prin infecția cu COVID-19 sunt aplicate măsuri sporite de protecție, precum: dezinfectarea, decontaminarea și asigurarea igienei și curățeniei, în special în locurile de prezență sporită a angajaților; înăsprirea procedurilor de rutină cu privire la stocarea și procesarea bancnotelor și monedelor primite din circulație prin izolarea acestora pe o perioadă de minim 14 zile în condiții anumite, înainte de a fi procesate și repuse în circulație; purtarea obligatorie a măștilor în incinta BNM, minimizarea contactului fizic între angajați prin promovarea comunicării la distanță și digitalizarea proceselor inclusiv în scopul diminuării fluxului documentației pe suport hârtie, etc. Implementarea acestor măsuri contribuie semnificativ la:

- asigurarea continuității activității Băncii în toate domeniile sale de activitate în perioada existenței riscului pandemic condiționat de infecția cu virusul COVID-19, fără întreruperi;
- gestiunea riscurilor operaționale generate de factorul extern epidemiologic COVID-19 în limita de toleranță aprobată de Consiliul de supraveghere, acestea încadrându-se în profilul de risc operațional al băncii de până la pandemie;
- asigurarea cu personal suficient pentru toate activitățile Băncii.

5. Numerar și plasamente pe termen scurt

	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
	MII LEI	MII LEI
Conturi în valută străină	342	4
Conturi în monedă națională	920	87
Numerar în valută străină	849 957	833 012
Conturi "Nostro"	18 735 574	5 607 720
Depozite la termen în valută străină	12 954 130	25 682 444
Pierderi de credit așteptate	(400)	(658)
	<u>32 540 523</u>	<u>32 122 609</u>

Numerarul și plasamentele pe termen scurt în bănci nu include numerarul în monedă națională aflat în casa Băncii, fiind diminuată cu suma respectivă și poziția „Moneda națională în circulație” (Nota 13). Acest mod de prezentare a numerarului este considerat adecvat ținând cont de calitatea Băncii de emitent al monedei naționale.

La 30 iunie 2021 mijloacele pe conturile Nostro și depozitele la termen în valută străină au fost plasate la instituții financiare cu ratingul „AAA” – 40,21%, „AA” – 25,97%, „A+” – 15,58%, „A” – 18,23% și „BBB-” – 0,01% (la 31 decembrie 2020: „AAA” – 40,87%, „AA” – 18,93%, „AA-” – 2,25%, „A+” – 18,20% și „A” – 19,75%).

La 30 iunie 2021 din totalul depozitelor la termen în valută străină soldul celor cu scadența mai mare de 3 luni de la data achiziționării, inclusiv dobânzile aferente, constituie 6 424 158 mii lei (la 31 decembrie 2020: 11 277 526 mii lei) și au fost reflectate cumulativ cu soldul conturilor Nostro. La 30 iunie 2021, din totalul depozitelor la termen în valută străină, soldul depozitelor overnight, inclusiv dobânda aferentă, este de 15 604 448 mii lei (la 31 decembrie 2020: 13 122 237 mii lei).

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE** - neauditate

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

6. Aur monetar

	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
	MII LEI	MII LEI
Aur monetar	76 015	76 886
	<u>76 015</u>	<u>76 886</u>

Aurul monetar reprezintă cantitatea de 74 133,48 grame aur pur (31 decembrie 2020 – 74 133,48 grame de aur pur), sub formă de lingouri de calitate Good Delivery (în conformitate cu cerințele London Bullion Market Association).

Variația înregistrată pe parcursul perioadei de raportare reprezintă reevaluarea valorii aurului efectuată pe parcursul perioadei de raportare la prețul aurului în lei determinat de către Bancă în conformitate cu indicatorul P_{Au_USD} fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd.

7. Active în /**obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale**

	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
	MII LEI	MII LEI
Active		
Cota Republicii Moldova la FMI	4 423 020	4 280 907
Cont curent la FMI	167 220	22 931
Total active în FMI	<u>4 590 240</u>	<u>4 303 838</u>
Obligațiuni		
Cont 1	4 422 892	4 280 783
Cont 2	129	125
Total disponibilități ale FMI	<u>4 423 021</u>	<u>4 280 908</u>
Credite acordate de FMI	2 069 308	2 429 564
Alte organizații internaționale	169	523
	<u>6 492 498</u>	<u>6 710 995</u>

Republica Moldova a aderat la FMI la 12 august 1992. Banca acționează în calitate de agent al statului la efectuarea tranzacțiilor financiare cu FMI și în calitate de depozitar pentru menținerea conturilor FMI. Calitatea de membru în cadrul FMI este distribuită în bază de cotă. Cota membrului este determinată în urma acceptării în calitate de membru și este, periodic, revizuită conform Revizuirii Generale a Cotelor.

Cota formează baza pentru relațiile financiare și organizaționale cu FMI și determină, printre altele, dreptul relativ de vot al membrului, accesul maxim la finanțarea FMI și cota de membru în orice alocație a XDR.

Cota FMI reflectă plata inițială și ulterioară a cotei și este un activ al membrului FMI. Până la 25% este achitat FMI de către fiecare membru în active de rezervă specificate de FMI și restul sumei este achitată în valuta țării membre. Valoarea cotei determină puterea de vot în deciziile FMI, valoarea contribuției financiare a membrului FMI, valoarea finanțării pe care un membru o poate obține în cazul problemelor balanței de plăți și valoarea alocațiilor de Drepturi Speciale de Tragere (XDR) pe care un membru le primește atunci când acestea sunt alocate.

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Corespunzând criteriilor de investiție strategică, cota Republicii Moldova la FMI a fost desemnată ca fiind evaluată la valoarea justă prin AERG.

Partea cotei spre achitare în moneda națională este depozitată în Contul nr. 1 al FMI și Contul nr. 2 al FMI. Contul nr. 1 al FMI este utilizat pentru tranzacțiile operaționale ale FMI (procurări, răscumpărări de XDR), iar Contul nr. 2 al FMI este utilizat pentru plata cheltuielilor suportate de FMI în moneda națională a țării membre.

La 11 mai 2012, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea cu privire la majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la FMI prin care a fost aprobată majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova ("cotei") la FMI de la 123,2 milioane XDR până la 172,5 milioane XDR. La data de 18 decembrie 2015, Congresul SUA a acceptat majorarea capitalului Fondului Monetar Internațional în cadrul celei de-a 14-a Revizuire Generală a Cotelor, fapt care a permis intrarea în vigoare a Hotărârii FMI pe acest subiect. Astfel, la data de 17 februarie 2016, cota de subscripție a Republicii Moldova la FMI a fost majorată cu 49,3 milioane XDR, până la 172,5 milioane XDR.

Variația cotei înregistrată pe parcursul perioadei de raportare reprezintă reevaluarea valorii cotei în XDR la cursul de schimb valutar al leului moldovenesc stabilit de către Fondul Monetar Internațional la finele perioadei de raportare.

Sumele incluse în bilanțul contabil în cadrul articolului „Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale” includ, de asemenea, și creditele primite de Bancă de la FMI. Aceste credite sunt exprimate în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), iar în bilanțul contabil sunt prezentate în echivalentul în lei la finele perioadei de raportare.

La 30 iunie 2021 soldul creditelor primite de la FMI este:

- Angajamente ECF – 15 968 mii XDR (la 31 decembrie 2020 – 23 556 mii XDR).
- Angajamente EFF – 64 618 mii XDR (la 31 decembrie 2020 – 74 420 mii XDR).

Facilitatea de creditare extinsă (ECF, anterior PRGF) reprezintă împrumuturi acordate țărilor care întrunesc criteriile de eligibilitate aprobate de către FMI pentru finanțarea concesională. FMI a acordat credite în cadrul ECF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 5,5 ani. Rata dobânzii pentru aceste credite este de 0,25% pe an. În conformitate cu decizia Consiliului Directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 – 30 iunie 2023 dobânzile aferente facilității ECF nu se calculează.

Facilitatea de finanțare extinsă (EFF) reprezintă împrumuturi acordate membrilor pentru finanțarea deficitului balanței de plăți. FMI acordă credite în cadrul EFF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 4,5 ani. Rata dobânzii pentru acest tip de credite este variabilă și este stabilită săptămânal de către FMI. Pentru perioada de raportare încheiată la 30 iunie 2021, rata medie a constituit 1,06% anual (la 31 decembrie 2020: 1,20%).

În scopul prezentării poziției complete a Republicii Moldova la FMI, valoarea creditelor și finanțărilor primite de Republica Moldova de la FMI, alocate pe instituțiile destinate ale finanțărilor sunt prezentate în tabelul de mai jos:

7. Active în /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

	Sold	Rambursări	Încasări	Sold
	31.12.2020			30.06.2021
	MII XDR	MII XDR	MII XDR	MII XDR
Banca Națională a Moldovei	97 976	17 390	-	80 586
Ministerul Finanțelor al RM	366 414	2 233	-	364 181
Credite și alte finanțări de la FMI	464 390	19 623	-	444 767
<i>inclusiv pe facilități:</i>				
Banca Națională a Moldovei	74 420	9 802	-	64 618
Ministerul Finanțelor al RM	38 000	733	-	37 267
EFF	112 420	10 535	-	101 885
Banca Națională a Moldovei	23 556	7 588	-	15 968
Ministerul Finanțelor al RM	38 200	1 500	-	36 700
ECF	61 756	9 088	-	52 668
Ministerul Finanțelor al RM	115 000	-	-	115 000
RFI	115 000	-	-	115 000
Ministerul Finanțelor al RM	57 500	-	-	57 500
RCF	57 500	-	-	57 500
Ministerul Finanțelor al RM	117 714	-	-	117 714
Alocări XDR	117 714	-	-	117 714

Alocările de XDR reprezintă alocările generale de rezerve în XDR efectuate de către FMI în august 2009 și alocările speciale distribuite de FMI în septembrie 2009 în temeiul Amendamentului IV la statutul FMI.

Facilitatea de creditare rapidă (RCF) și Instrumentul de finanțare rapidă (RFI) sunt facilități ale FMI ce oferă asistență financiară de urgență țărilor membre.

RFI este asistență financiară rapidă neconcesională disponibilă tuturor țărilor membre ce înregistrează deficite ale balanței de plăți. RFI debursată Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova are scadența în 5 ani, cu o perioadă de grație de 3,25 ani și o rată a dobânzii variabilă.

RCF oferă finanțare concesională rapidă, fără dobândă, țărilor cu venituri reduse, ce înregistrează deficite ale balanței de plăți. Se acordă pe o perioadă de 10 ani, cu o perioadă de grație de 5,5 ani.

Pe parcursul perioadei de referință Banca nu a înregistrat nerespectări ale termenilor de plată a principalului și dobânzii aferente creditelor primite de la FMI.

La primirea facilităților acordate din Contul resurselor generale ale FMI (EFF și RFI), Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a emis câte o cambie în moneda națională în favoarea FMI, transmisă spre păstrare în tezaurul Băncii.

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova

Poziția „Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova” din bilanțul contabil consolidat condensat neauditat include trei categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	12 611 200	12 611 200
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	146 573	148 238
Amortizarea la rata efectivă a dobânzii	202 838	186 979
Valori mobiliare de stat derivate din garanții de stat evaluate la cost amortizat	12 960 611	12 946 417
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	2 077 852	2 063 392
Scont la valorile mobiliare de stat	(6 749)	-
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	3 396	31 248
Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior evaluate la cost amortizat	2 074 499	2 094 640
Valoarea nominală a valorilor mobiliare de stat	24 006	22 036
Dobânda calculată la valorile mobiliare de stat	492	278
Valori mobiliare de stat deținute de DCU în portofoliul de investiții evaluate la cost amortizat	24 498	22 314
	15 059 608	15 063 371

a. **Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat**

Valorile mobiliare de stat derivate din garanții de stat au fost emise conform Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015, și transmise Băncii Naționale la 4 octombrie 2016 sub formă de obligațiuni de stat purtătoare de dobândă (cupon) cu valoarea nominală de 13 341 200 mii lei.

Această sumă reprezintă soldul integral al creditelor de urgență acordate de Bancă pentru ”Banca de Economii” S.A., BC ”Banca Socială” S.A. și BC ”Unibank” S.A., care nu au fost rambursate la data emisiunii acestor obligațiuni de stat. Obligațiunile de stat în portofoliul Băncii sunt evaluate la cost amortizat, Banca având intenția de a încasa fluxurile contractuale. Obligațiunile de stat sunt emise pe termene de până la 25 de ani, cu rate fixe ale dobânzii (rata nominală de 1,4% și 5,3%), rata efectivă a dobânzii portofoliului de obligațiuni fiind de 5%, rată care reprezenta valoarea justă la data recunoașterii inițiale.

Tranzacționarea de către Bancă pe piața secundară a acestor obligațiuni de stat e limitată la 40% din volumul de obligațiuni de stat transmise Băncii de către Ministerul Finanțelor. Pe parcursul primelor 6 luni ale anului 2021, Banca nu a tranzacționat aceste obligațiuni pe piața secundară (2020: 0 lei).

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova (continuare)

Considerând modalitatea de structurare a emisiunii de obligațiuni de stat derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016 în portofoliu cu caracteristici similare de scop, încheiere, rata dobânzii efective agreate pe total portofoliu, modalitatea de gestionare a instrumentelor în portofoliu și prevederile privind posibilități de tranzacționare și răscumpărare, portofoliul de obligațiuni de stat a fost recunoscut drept un instrument financiar unic în temeiul IFRS 9, cu recunoașterea veniturilor din dobânzi asupra instrumentului unic conform metodei ratei efective a dobânzii de 5%, amortizarea acesteia la rata efectivă a dobânzii fiind recunoscută în componenta "*Amortizarea la rata efectivă a dobânzii*".

b. **Legi și inițiative** aferente Legii nr. 235/2016

La 18 martie 2021, Curtea Constituțională a declarat neconstituțională Legea nr. 230/2020 pentru abrogarea Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanții de stat, hotărârea fiind definitivă și neputând fi supusă niciunei căi de atac.

La 30 martie 2021, în Parlament, a fost înregistrat repetat un proiect de lege privind abrogarea Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de plată derivate din garanții de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și 101 din 1 aprilie 2015, care coincide în esență cu Legea nr. 230/2020 declarată neconstituțională la 18 martie 2021. La 23 aprilie 2021, proiectul de lege a fost adoptat, dar nu a fost promulgat, fiind restituit spre reexaminarea Parlamentului Republicii Moldova la 12 mai 2021.

La 17 iunie 2021 a fost depusă o sesizarea la Curtea Constituțională privind controlul constituționalității *Legii nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015*. Sesizarea nu a fost examinată de către Curtea Constituțională până la data acestor situații financiare.

Având în vedere inițiativele enumerate, cu condiția intrării în vigoare a unor noi legi sau decizii cu efect de anulare a obligațiunilor de stat, există incertitudini că, în viitor, drepturile Băncii asupra fluxurilor de numerar din obligațiunile de stat ar putea fi anulate și aceste evenimente vor fi reflectate în evaluarea obligațiunilor de stat și rezultatelor financiare la acea dată la care va intra în vigoare o nouă lege sau decizie cu astfel de efect.

c. Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior

Valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior au fost emise și transmise în portofoliul Băncii sub formă de bonuri de trezorerie ca rezultat al conversiunii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de către Ministerul Finanțelor de la Bancă pe parcursul anilor precedenți. Aceste valori mobiliare sunt evaluate la cost amortizat. Valorile mobiliare de stat ajunse la scadență au fost răscumpărate de Guvern și au fost emise în același volum noi valori mobiliare care au fost transmise Băncii.

Pe parcursul primelor 6 luni 2021, a fost efectuată reemisiunea valorilor mobiliare de stat ajunse la scadență sub formă de bonuri de trezorerie pe termen de la 63 până la 91 zile, la rate nominale a dobânzii cuprinse în intervalul 2,86%-3,36%. La situația din 30 iunie 2021 portofoliul BNM al valorilor mobiliare emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior include: bonuri de trezorerie în sumă de 1 917,5 milioane lei la valoarea nominală cu rata medie a dobânzii 3,25% și obligațiuni de stat în sumă de 160,4 milioane lei la valoarea nominală, cu rata efectivă a dobânzii 5,99%.

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova (continuare)

Valorile mobiliare de stat, disponibile în portofoliul Băncii, sunt unul din instrumentele monetare la care Banca poate apela în orice moment în scopul realizării politicii monetare. Aplicând metoda pierderilor de credit așteptate, prin metodologiile interne și scenariile privind probabilitățile de depreciere asociate portofoliilor de valori mobiliare de stat în relație cu Banca în calitate de bancă centrală a statului, Banca a constatat lipsa indicatorilor de depreciere așteptată la data de 30 iunie 2021 și 31 decembrie 2020. Considerând metodologia de determinare a pierderilor de credit așteptate ca rezultat ponderat al unor scenarii de default și estimări, precum și factori calitativi și cantitativi ai scenariilor, Banca a estimat un efect al scenariilor de depreciere ca fiind nesemnificativ și rezultatele nemateriale. Ca rezultat, constatând efectul nematerial al estimărilor, Banca nu a înregistrat pierderi de credit așteptate în privința valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova din portofoliul Băncii.

d. **Valorile mobiliare de stat deținute de DCU**

Valorile mobiliare de stat deținute de DCU în portofoliul său investițional sunt evaluate la cost amortizat, sunt achiziționate în scopul colectării de numerar și poartă o rată a dobânzii fixă cuprinsă între 5,3% și 6,8%. Valorile mobiliare de stat deținute de DCU, ajunse la scadență pe parcursul semestrului I 2021 au fost reinvestite în valori mobiliare de stat în mărime de 8 602 mii lei, pe un termen de scadență de un an și o rată a dobânzii nominale în mărime de 5,54%.

9. Valori mobiliare investiționale

Poziția „Valori mobiliare investiționale” din bilanțul contabil consolidat condensat neauditat include două categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG		
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	29 683 805	27 647 838
Valori mobiliare în valută străină cu scont	-	177 269
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat		
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	5 384 865	5 263 814
Pierderi de credit așteptate	(499)	(538)
Total valori mobiliare investiționale	35 068 670	32 911 652

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG deținute de Bancă sunt reprezentate, în principal, de valori mobiliare emise de Guvernele și agențiile guvernamentale din Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană și cele emise de instituții supranaționale.

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG este prezentat mai jos:

9. Valori mobiliare investiționale (continuare)

	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	29 683 805	27 470 569
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	29 372 237	27 098 030
Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	311 480	371 094
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare	88	1 445
Valori mobiliare în valută străină cu scont	-	177 269
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	-	177 310
Ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	-	(39)
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare	-	(2)
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	29 683 805	27 647 838

Valorile mobiliare în valută străină, evaluate la valoarea justă prin AERG, sunt reevaluate lunar și poartă o rată efectivă a dobânzii fixă cuprinsă între 0,04% și 0,34% anual (la 31 decembrie 2020: 0,08% și 1,62% anual), cu excepția valorilor mobiliare cu valoare nominală totală de 7 000 mii USD (echivalent în lei: 125 829 mii lei) care au o rată a dobânzii flotantă ce se modifică trimestrial și valorii mobiliare cu valoare nominală de 3 000 mii USD (echivalent în lei: 53 927 mii lei) care are o rată a dobânzii flotantă ce se modifică zilnic.

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG includ și dobânda acumulată, prezentată în categoria *Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare*, care la 30 iunie 2021 constituie 109 966 mii lei (la 31 decembrie 2020: 110 968 mii lei).

La 30 iunie 2021 ponderea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu ratingul „AAA” constituia 95,36%, iar a celor cu ratingul „AA+” – 1,12% și „AA” – 3,52% (la 31 decembrie 2020: „AAA” – 92,99%, „AA+” – 6,43%, „AA” – 0,09% și „AA-” – 0,49%).

În perioada de raportare au fost vândute și au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu valoarea nominală totală 967 646 mii USD (în anul 2020: 2 018 111 mii USD și 4 590 mii EUR). Totodată, în perioada de raportare au fost procurate valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cu valoarea nominală totală de 1 017 229 mii USD (în anul 2020: 2 268 968 mii USD).

Conform Acordului de consultanță și management investițional încheiat între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Bancă, BIRD este consultantul și mandatarul Băncii pentru administrarea unei părți a activelor externe, limitate la 20% din rezervele valutare ale Băncii. Investițiile în cadrul acestui program sunt efectuate în valori mobiliare în USD emise de Trezoreria SUA, agenții guvernamentale și supranaționale. Aceste active sunt prezentate în cadrul valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG.

La 30 iunie 2021 valoarea de bilanț a valorilor mobiliare în valută străină gestionate extern constituia 3 843 924 mii lei (la 31 decembrie 2020: 3 843 589 mii lei), ponderea acestora în rezervele valutare constituind 5,69% (la 31 decembrie 2020: 5,91%).

9. Valori mobiliare investiționale (continuare)

Portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat reprezintă totalitatea valorilor mobiliare procurate cu intenția de a încasa fluxurile contractuale. Volumul și structura activelor valutare și perspectiva fluxurilor viitoare de mijloace bănești permit menținerea până la scadență a valorilor mobiliare din portofoliul dat. Totodată, suplinirea portofoliului valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat este posibilă numai în cazul în care ponderea acestuia reprezintă mai puțin de 25% din rezervele internaționale și nivelul tranșei de lichiditate la momentul efectuării investițiilor acoperă 4 luni de import, precum și plățile aferente datoriei externe a BNM și a Guvernului RM și alte plăți în valută străină pe parcursul unui an.

La 30 iunie 2021 ponderea valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat în rezervele valutare constituia 7,97% (la 31 decembrie 2020: 8,09%).

	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
	MII LEI	MII LEI
Valoarea nominală a valorilor mobiliare	5 344 198	5 244 045
Dobânzile și ajustările costului amortizat al valorilor mobiliare	41 166	20 307
Pierderi de credit așteptate	(499)	(538)
Valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat	5 384 865	5 263 814

Valorile mobiliare evaluate la cost amortizat poartă o rată anuală efectivă a dobânzii fixă cuprinsă între 1,67% și 3,55% (31 decembrie 2020: 1,67% și 3,55%). La situația din 30 iunie 2021, ponderea valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat cu ratingul „AAA” constituia 82,19%, valorile mobiliare cu ratingul „AA+” – 7,74%, iar a celor cu ratingul „AA” – 10,07% (la 31 decembrie 2020: „AAA” – 82,28%, „AA+” – 7,71%, „AA” – 10,01%).

În perioada de raportare au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la cost amortizat cu valoarea nominală totală de 4 000 mii GBP (în anul 2020: 26 000 mii USD și 11 000 mii EUR). Totodată, în perioada de raportare, similar anului 2020, nu a fost suplinit portofoliul valorilor mobiliare evaluate la cost amortizat.

10. Active și datorii financiare

Instrumentele financiare ale Băncii constau din numerar și plasamente pe termen scurt, active în organizații financiare internaționale, valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și de guverne străine, agenții străine și instituții financiare internaționale, credite acordate băncilor și altor persoane, moneda națională în circulație, disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova și disponibilități ale băncilor, valori mobiliare emise de Banca Națională a Moldovei (certIFICATE emise de BNM), obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale și alte active și obligațiuni financiare.

Activele financiare ale Băncii sunt evaluate la cost amortizat, cu excepția valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG și Cota Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional.

Obligațiunile financiare sunt evaluate la cost amortizat.

10. Active și datorii financiare (continuare)*Ierarhia valorii juste a instrumentelor financiare*

Pentru a păstra consecvența și comparabilitatea evaluărilor la valoarea justă datele de intrare utilizate în tehnicile de evaluare a valorii juste sunt clasificate pe niveluri. În ierarhia valorii juste, nivelul prioritar îl ocupă prețurile cotate (neajustate) pe piețele active pentru active sau datorii identice, iar cel mai scăzut nivel de prioritate este cel al datelor de intrare neobservabile.

În tabelul de mai jos sunt prezentate instrumentele financiare evaluate la valoarea justă ulterior recunoașterii inițiale, grupate în cadrul nivelelor 1-3 în funcție de metoda de evaluare utilizată.

	Note	Sold	Nivel	Tehnică de evaluare	Componente neobservabile
MII LEI					
30 iunie 2021					
Cota FMI	7	4 423 020	Nivel 3	Cotația XDR/MDL	Neaplicabil
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	9	29 683 805	Nivel 1	Cotații ID pe piețele active *	Neaplicabil
Total		34 106 825			
31 decembrie 2020					
Cota FMI	7	4 280 907	Nivel 3	Cotația XDR/MDL	Neaplicabil
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	9	27 647 838	Nivel 1	Cotații ID pe piețele active *	Neaplicabil
Total		31 928 745			

*Sursele: Bloomberg, ICE data.

Tehnicile de evaluare includ metoda veniturilor (fluxurilor de numerar actualizate), comparația cu instrumente similare cotate, opțiunea polinomială și alte metode, după caz. Prezumțiile și datele utilizate în tehnicile de evaluare includ ratele dobânzii de referință, marje de risc de credit, alte marje utilizate în estimarea ratelor de actualizare a fluxurilor, prețurile valorilor mobiliare investiționale (sursa: Bloomberg, ICE), cotațiile de la cele mai recente licitații ale valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, prețurile de pe piața secundară a valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, ratele de schimb valutar, volatilități prognozate și alte corelații. În determinarea valorii juste a instrumentelor financiare simple (valori mobiliare cotate), Banca utilizează metode recunoscute bazate pe informații disponibile pe piață.

Pentru instrumentele mai complexe sau care nu sunt cotate/tranzacționate pe o piață activă, Banca utilizează modele interne bazate pe metode de evaluare internaționale, cu date de intrare care sunt derivate din cotații de piață sau rate de dobânzi care sunt determinate pe bază de prezumții.

10. Active și datorii financiare (continuare)

Valorile juste obținute ca rezultat al aplicării modelelor interne sunt ajutate la diverși factori, precum riscul de lichiditate (pentru instrumentele fără o piață activă, lipsă de tranzacții etc), riscul de credit/contrapărții sau incertitudini ale modelului, factori care ar fi considerați de o parte terță în determinarea prețului unei tranzacții. Datele de intrare și rezultatele modelelor sunt calibrate, iar conducerea își aplică judecata expres pentru a selecta rezultatul cel mai relevant din intervalul valorilor oferite de modelele de evaluare.

În determinarea și validarea valorilor juste, Banca asigură implementarea procedurilor sistemului de control intern: verificarea datelor sursă ale valorilor de piață (cotații exportate și validate de back-office), recalcularea rezultatelor modelelor de evaluare, aprobarea procedurilor de evaluare și modificărilor în procedură, analiza și verificarea variațiilor în rezultatele metodelor etc.

Clasificarea instrumentelor financiare și instrumente financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă

Toate instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă în bilanțul contabil se încadrează în nivelul 2 al ierarhiei valorii juste.

Conducerea Băncii, în urma analizelor făcute, consideră că datorită termenului scurt al plasamentelor în bănci, scopului și naturii specifice ale creditelor acordate și creanțelor, care nu sunt înregistrate la valoarea justă în situațiile financiare, valoarea justă a acestora nu diferă semnificativ de valoarea cu care sunt înregistrate în bilanțul contabil.

De asemenea, conducerea consideră că valorile la care sunt înregistrate obligațiunile Băncii în bilanțul contabil aproximează valoarea justă a acestora datorită termenului scurt pentru care sunt plasate sau datorită tipului de tranzacții specifice unei bănci centrale și pentru care nu există o piață distinctă sau modele de evaluare care să estimeze credibil valoarea justă.

Toate activele financiare ale Băncii sunt clasificate în modelul de afaceri pentru colectarea fluxurilor contractuale, cu excepția portofoliului de valori mobiliare investiționale care este deținut pentru colectarea fluxurilor și tranzacționare. Toate instrumentele de datorie deținute în portofoliul Băncii sunt pasibile testului privind plățile de principal și dobândă, inclusiv instrumentele deținute de către Bancă cu rate flotante, indexate la rata inflației (valori mobiliare investiționale) și valorile mobiliare cu clauze de răscumpărări anticipate. Instrumentele de capital în cota Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional au fost desemnate la modelul de afaceri și clasificate la valoarea justă prin AERG.

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

10. Active și datorii financiare (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată reconcilierea dintre elementele din bilanțul contabil și categoriile de instrumente financiare și valoarea justă a activelor și obligațiunilor financiare ale Băncii.

30 iunie 2021	Nota	Valoarea justă	Valoarea justă	Cost amortizat	Total valoarea contabilă	Valoarea Justă
		prin AERG Instrumente de datorie	prin AERG Instrumente de capital			
		MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Active						
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	-	-	32 540 523	32 540 523	32 540 523
Active în organizații financiare internaționale	7					
-Evaluează la valoarea justă		-	4 423 020	-	4 423 020	4 423 020
-Evaluează la cost amortizat		-	-	167 220	167 220	167 220
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	-	-	15 059 608	15 059 608	15 061 508
Credite acordate băncilor și altor persoane		-	-	18 426	18 426	18 426
Valori mobiliare investiționale:	9					
-Evaluează la valoarea justă		29 683 805	-	-	29 683 805	29 683 805
-Evaluează la cost amortizat		-	-	5 384 865	5 384 865	5 503 887
Alte active	12	-	-	1 640	1 640	1 640
Total active financiare		29 683 805	4 423 020	53 172 282	87 279 107	87 400 029
Obligațiuni						
Moneda națională în circulație	13	-	-	35 434 834	35 434 834	35 434 834
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	14	-	-	12 497 859	12 497 859	12 497 859
Disponibilități ale băncilor	15	-	-	20 370 923	20 370 923	20 370 923
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	16	-	-	4 419 322	4 419 322	4 419 322
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	6 492 498	6 492 498	6 492 498
Obligațiuni privind leasingul operațional	26	-	-	2 001	2 001	2 001
Alte obligațiuni	17	-	-	472 874	472 874	472 874
Total obligațiuni financiare		-	-	79 690 311	79 690 311	79 690 311

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

10. Active și datorii financiare (continuare)

31 decembrie 2020	Nota	Valoarea justă	Valoarea justă	Cost amortizat MII LEI	Total valoarea contabilă MII LEI	Valoarea Justă MII LEI
		prin AERG	prin AERG			
		Instrumente de datorie MII LEI	Instrumente de capital MII LEI			
Active						
Numerar și plasamente pe termen scurt	5	-	-	32 122 609	32 122 609	32 122 609
Active în organizații financiare internaționale	7					
-Evaluează la valoarea justă		-	4 280 907	-	4 280 907	4 280 907
-Evaluează la cost amortizat		-	-	22 931	22 931	22 931
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	-	-	15 063 371	15 063 371	15 077 072
Credite acordate băncilor și altor persoane		-	-	18 357	18 357	18 357
Valori mobiliare investiționale:	9					
-Evaluează la valoarea justă		27 647 838	-	-	27 647 838	27 647 838
-Evaluează la cost amortizat		-	-	5 263 814	5 263 814	5 446 476
Alte active	12	-	-	1 684	1 684	1 684
Total active financiare		27 647 838	4 280 907	52 492 766	84 421 511	84 617 874
Obligațiuni						
Moneda națională în circulație	13	-	-	33 061 901	33 061 901	33 061 901
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	14	-	-	9 876 401	9 876 401	9 876 401
Disponibilități ale băncilor	15	-	-	22 571 754	22 571 754	22 571 754
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	16	-	-	6 383 308	6 383 308	6 383 308
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	-	-	6 710 995	6 710 995	6 710 995
Obligațiuni privind leasingul operațional	26	-	-	2 881	2 881	2 881
Alte obligațiuni	17	-	-	487 035	487 035	487 035
Total obligațiuni financiare		-	-	79 094 275	79 094 275	79 094 275

11. Imobilizări corporale și necorporale

	Terenuri, Echipamente clădiri și construcții similare	și alte imobilizări corporale	Imobilizări corporale în curs de execuție	Imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2021	68 595	173 773	2 373	116 651	780	362 172
Intrări	-	-	2 278	-	5 702	7 980
Transferuri	-	3 413	(3 413)	5 177	(5 177)	-
Ieșiri	-	(2)	-	(5 050)	-	(5 052)
La 30 iunie 2021	68 595	177 184	1 238	116 778	1 305	365 100
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2021	37 540	142 812	-	83 477	-	263 829
Amortizarea	1 824	5 783	-	5 869	-	13 476
Ieșiri	-	(2)	-	(5 050)	-	(5 052)
La 30 iunie 2021	39 364	148 593	-	84 296	-	272 253
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2021	31 055	30 961	2 373	33 174	780	98 343
La 30 iunie 2021	29 231	28 591	1 238	32 482	1 305	92 847
Cost						
La 1 ianuarie 2020	68 595	168 720	932	117 914	5 245	361 406
Intrări	-	-	1 119	-	1 296	2 415
Transferuri	-	666	(666)	5 561	(5 561)	-
Ieșiri	-	(49)	-	-	-	(49)
La 30 iunie 2020	68 595	169 337	1 385	123 475	980	363 772
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2020	33 860	128 200	-	79 948	-	242 008
Amortizarea	1 839	7 533	-	5 901	-	15 273
Ieșiri	-	(49)	-	-	-	(49)
La 30 iunie 2020	35 699	135 684	-	85 849	-	257 232
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2020	34 735	40 520	932	37 966	5 245	119 398
La 30 iunie 2020	32 896	33 653	1 385	37 626	980	106 540

În categoria "Terenuri, clădiri și construcții similare" se include înregistrarea și amortizarea activelor aferent dreptului de utilizare deținut în baza contractelor de leasing operațional. Detalii privind intrările și amortizarea activului aferent dreptului de utilizare sunt expuse în Nota 26.

Imobilizările necorporale includ softuri, aplicații și licențe achiziționate și dezvoltate intern, inclusiv soluțiile pentru Registrul riscului de credit, Depozitarul central unic, soluția pentru eficientizarea procesului de licențiere și notificare. Intrările pe parcursul perioadei de raportare reprezintă aditii de imobilizări necorporale de la terțe părți.

Prin Hotărârea de Guvern *cu privire la aprobarea listei terenurilor proprietate publică a statului din administrarea Agenției Proprietății Publice* din 7 martie 2019, terenurile proprietate publică aflate în gestiunea Băncii și înregistrate în bilanțul contabil al Băncii în valoare de 8 636 mii lei urmează a fi transmise Agenției Proprietății Publice, ulterior efectuării înregistrărilor în Registrul bunurilor imobile de executanții de lucrări cadastrale.

12. Alte active

	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
	MII LEI	MII LEI
<i>Active financiare</i>		
Alte creanțe	1 720	1 795
Reduceri pentru pierderi de credit așteptate	(80)	(111)
	1 640	1 684
<i>Active nefinanciare</i>		
Avansuri acordate	29 536	89
Cheltuieli anticipate	4 066	3 670
Materiale și mărfuri	2 153	2 127
Alte active nefinanciare	93	15
Reduceri pentru stocurile cu rulaj lent	(54)	(55)
	35 794	5 846
	37 434	7 530

Descifrarea altor creanțe incluse în categoria activelor financiare este prezentată mai jos:

	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
	MII LEI	MII LEI
Creanțe aferente comisioanelor SAPI (<i>inclusiv creanțele depreciate</i>)	1 039	1 169
Creanțe aferente comisioanele privind deservirea hârtiilor de valoare	583	420
Creanțe aferente comisioanelor pentru ținerea evidenței acționarilor societăților pe acțiuni (<i>inclusiv creanțele depreciate</i>)	89	198
Alte creanțe la terți, inclusiv sume încasate în curs de clarificare	9	8
Reduceri pentru pierderi de credit așteptate	(80)	(111)
	1 640	1 684

Toate creanțele (cu excepția unor creanțe depreciate) au fost colectate până la autorizarea acestor situații financiare consolidate condensate neauditare. Sumele încasate în curs de clarificare la 30 iunie 2021 nu au fost înregistrate (31 decembrie 2020: 2 mii lei).

Avansurile acordate la situația din 30 iunie 2021 includ plata în avans pentru servicii de producere a monedei naționale ce urmează a fi prestate pe parcursul anului 2021 în mărime de 29 440 mii lei, și pentru alte servicii prestate în perioada imediat viitoare (la 31 decembrie 2020: 39 mii lei avansuri pentru servicii prestate în perioada imediat viitoare).

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditate**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

13. Moneda națională în circulație

	30 iunie 2021		31 decembrie 2020	
	Cantitatea	Valoarea	Cantitatea	Valoarea
	MII UNITĂȚI	MII LEI	MII UNITĂȚI	MII LEI
Bancnote	337 714	35 203 573	331 654	32 853 030
1 MDL	84 400	84 400	85 636	85 636
5 MDL	16 146	80 730	16 936	84 680
10 MDL	19 420	194 200	20 988	209 884
20 MDL	14 660	293 198	14 987	299 738
50 MDL	50 597	2 529 859	47 166	2 358 295
100 MDL	52 413	5 241 377	50 651	5 065 136
200 MDL	84 623	16 924 534	81 944	16 388 832
500 MDL	11 200	5 599 978	9 971	4 985 456
1000 MDL	4 255	4 255 297	3 375	3 375 373
Monede metalice divizionare	896 238	130 371	885 617	128 672
0,01 MDL	71 010	710	71 010	710
0,05 MDL	233 259	11 663	231 843	11 592
0,10 MDL	275 471	27 547	270 957	27 096
0,25 MDL	271 192	67 798	266 518	66 630
0,50 MDL	45 306	22 653	45 289	22 644
Monede metalice în lei și seturi de prezentare	46 804	84 500	37 777	63 931
1 MDL	27 541	27 541	22 958	22 958
2 MDL	15 292	30 584	12 593	25 186
5 MDL	2 667	13 335	1 295	6 474
10 MDL	1 304	13 040	931	9 313
Bancnote comemorative și monede comemorative și jubiliare	-	16 390	-	16 268
	-	35 434 834		33 061 901

14. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova

	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
	MII LEI	MII LEI
Depozite la vedere ale Ministerului Finanțelor	7 883 855	5 352 349
Depozite la termen ale Ministerului Finanțelor	12 049	-
Disponibilități în valută străină ale Ministerului Finanțelor	4 601 955	4 524 052
	12 497 859	9 876 401

14. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova (continuare)

Depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor sunt purtătoare de o dobândă variabilă, calculată lunar, pornind de la rata medie ponderată a dobânzii pe sistemul bancar, disponibilă pentru ultimele trei luni, la depozitele în lei moldovenești purtătoare de dobândă atrase la vedere de la persoanele juridice.

Rata dobânzii la depozitele la vedere ale Ministerului Finanțelor la 30 iunie 2021 a constituit 1,38% (la 31 decembrie 2020: 1,15%).

Pentru depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor Banca plătește o dobândă în funcție de termenul depozitului, aplicând rata medie ponderată a dobânzii constituită la valorile mobiliare de stat plasate la ultima licitație pe termenul respectiv. În cazul în care termenul depozitelor este diferit de termenul valorilor mobiliare de stat vândute la ultima licitație, rata dobânzii se determină aplicând metoda interpolării/ extrapolării lineare.

Rata dobânzii la depozitele la termen ale Ministerului Finanțelor în sold la 30 iunie 2021 a constituit 4,92% (31 decembrie 2020: sold nul).

Disponibilitățile în valută străină ale Guvernului nu sunt purtătoare de dobândă.

15. Disponibilități ale băncilor

	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
	MII LEI	MII LEI
Disponibilități ale băncilor, inclusiv rezervele obligatorii, din care	20 370 923	22 561 754
<i>Rezervele obligatorii în valută străină</i>	9 655 621	9 330 338
Depozite în moneda națională ale băncilor licențiate	-	10 000
	<u>20 370 923</u>	<u>22 571 754</u>

Disponibilitățile băncilor, inclusiv rezervele obligatorii, reprezintă mijloacele din conturile "Loro" ale băncilor licențiate și băncilor rezidente în proces de lichidare, precum și rezervele obligatorii ale băncilor licențiate la Bancă în lei moldovenești, dolari SUA și euro.

Conform cerințelor regimului rezervelor obligatorii stabilit de Bancă, la situația din 30 iunie 2021, băncile sunt obligate să mențină rezerve obligatorii în lei moldovenești la nivelul de 26% și în valute străine (dolari SUA și euro) la nivelul de 30% din baza de calcul (31 decembrie 2020: în lei moldovenești : 32%, în valută străină (dolari SUA și euro): 30%). Rezervele obligatorii în lei moldovenești se mențin de bănci în conturile "Loro" la Bancă în medie pe perioada de aplicare. Rezervele obligatorii în valută străină se mențin în conturile special deschise în Bancă. Astfel, pe parcursul perioadei de aplicare, conform regimului de menținere a rezervelor obligatorii în valută străină, o parte din rezervele obligatorii în valută străină (5% din baza de calcul) se mențin în medie, iar partea rămasă (calculată prin aplicarea normei rezervelor obligatorii în valută străină diminuată cu 5 p.p. la baza de calcul) se menține în volum neschimbat.

Conform cadrului normativ, în cazul în care rezervele obligatorii sunt remunerate, Banca plătește dobândă la cota din rezervele obligatorii ce depășește 5% din pasivele în baza cărora se calculează aceste rezerve.

15. Disponibilități ale băncilor (continuare)

Pentru remunerarea rezervelor obligatorii în lei moldovenești se aplică rata medie la depozitele overnight ale Băncii calculată pentru luna respectivă. Rezervele obligatorii în dolari SUA și euro, se remunerează la rata de 0,01% (nivelul ratelor de remunerare este prezentat în Nota 20).

Depozite în moneda națională ale băncilor licențiate reprezintă depozitele overnight ale băncilor plasate la Bancă și dobânda calculată pentru aceste depozite. Rata dobânzii aferentă depozitelor overnight ale băncilor la situația din 30 iunie 2021 a constituit 0,15% (la 31 decembrie 2020: 0,15%).

16. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei

	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
	MII LEI	MII LEI
Certificate emise de Bancă la preț de vânzare	4 416 103	6 381 279
Scont amortizat la certificatele emise de Bancă	3 219	2 029
	<u>4 419 322</u>	<u>6 383 308</u>

Certificatele BNM reprezintă valori mobiliare vândute băncilor licențiate prin intermediul licitațiilor în scopul absorbției excesului de lichiditate pe piața monetară. Acestea sunt emise cu scont (rata dobânzii fixă) și răscumpărate la scadență la valoarea nominală. Pe parcursul primelor 6 luni 2021 certificatele Băncii au fost emise, preponderent, cu scadența de 14 zile (2020: 14 zile).

Rata nominală medie ponderată a dobânzii la certificatele Băncii aflate în circulație la 30 iunie 2021 a constituit 2,65% (la 31 decembrie 2020: 2,65%), iar rata efectivă a dobânzii a constituit 2,68% (la 31 decembrie 2020: 2,68%). Pe parcursul perioadei de referință Banca nu a înregistrat nerespectări ale termenelor de plată a certificatelor emise de Bancă.

17. Alte obligațiuni

	30 iunie 2021	31 decembrie 2020
	MII LEI	MII LEI
<i>Datorii financiare</i>		
Obligațiuni față de alte entități – disponibilitățile clienței	59 038	73 631
Obligațiuni față de alte entități - datorii comerciale	5 485	4 168
Obligațiuni privind leasingul operațional (Nota 26)	2 001	2 881
Obligațiuni față de personal	59	240
Obligațiuni față de buget	406 983	406 983
Alte obligațiuni financiare	1 309	2 013
	<u>474 875</u>	<u>489 916</u>
<i>Datorii nefinanciare</i>		
Datorii nemonetare	8 636	8 636
Venituri amânate din subvenții privind activele	4 356	4 630
Provizioane aferent concediilor neutilizate	18 025	14 872
Alte obligațiuni nefinanciare	638	9 349
	<u>31 655</u>	<u>37 487</u>
	<u>506 530</u>	<u>527 403</u>

17. Alte obligațiuni (continuare)

Disponibilitățile clienței includ conturile bancare ale Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, contul "Loro" temporar al Centrului de casă și decontări din Tiraspol și conturile curente ale societăților emitente de monedă electronică.

Obligațiunile față de buget cuprind cota-parte a profitului disponibil pentru distribuire aferent anului 2020 care urmează a fi transferat la bugetul de stat.

Datoriile nemonetare cuprind obligațiunea Băncii privind deținerea terenului – proprietate de stat, primit în folosință, pe teritoriul căruia sunt construite clădirea sediului (inclusiv anexele clădirii) Băncii.

Veniturile amânate reprezintă soldul subvenției neamortizate primite de la Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin intermediul Corpului Voluntarilor de prestare a serviciilor financiare pentru achiziționarea soluției informatice. Subvenția este recunoscută la venituri în situația rezultatului global sistematic pe parcursul duratei de viață utilă a activului, odată cu transmiterea în exploatare a soluției informatice achiziționate, iar în cazul cotei-părți pentru compensarea cheltuielilor suportate (cheltuielile din contractul de achiziționare a soluției), la recepționarea subvenției.

Provizioanele aferente concediilor neutilizate cuprind sumele datorate angajaților și contribuțiile aferente pentru concediile anuale câștigate, dar neachitate la data de raportare.

La alte obligațiuni nefinanciare se referă datoriile privind contribuțiile de asigurări sociale și prime de asigurări medicale achitate de angajat și angajator, impozitul pe venit aferent salariilor calculate și datoriile privind taxa pe valoarea adăugată calculată aferent serviciilor importate.

18. Capital și rezerve

În conformitate cu *art. 19 din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei*, cu modificările și completările ulterioare, capitalul Băncii include capitalul statutar, conturile de rezervă create în conformitate cu prevederile art. 66 și conturile de rezervă ale veniturilor nerealizate.

Capitalul statutar, format din capitalul autorizat și fondul general de rezervă, este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire, din veniturile obținute conform art. 64 alineatul (3) și/sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale. Fondul general de rezervă poate fi utilizat în exclusivitate pentru acoperirea pierderilor înregistrate conform rezultatului exercițiului la finele anului financiar, în cazul în care se înregistrează un rezultat negativ.

Conform mecanismului de alocare a profitului, în cazul în care mărimea capitalului statutar al Băncii la finele anului financiar, înainte de distribuirea rezultatului financiar al BNM aferent anului curent, constituie de la 4% până la 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii Naționale (nivel individual, fără consolidare), pentru majorarea capitalului statutar se alocă doar 50% din profitul disponibil pentru distribuire, în modul prevăzut la art.19 alin.(3).

18. Capital și rezerve (continuare)

Alte rezerve cuprind diferențele din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG (componenta valorii de piață și diferențele de curs aferente reevaluării), diferențele din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG pentru următoarele 12 luni și rezultatul nedistribuit din activitatea filialei atribuibil Băncii. Toate elementele conturilor de reevaluare reprezintă articole ale altor elemente ale rezultatului global (cu excepția rezultatului nedistribuit al filialei) care pot fi sau sunt redistribuite în profit sau pierdere.

Mișcarea în "Alte rezerve" este prezentată în tabelul de mai jos:

	30 iunie 2021	30 iunie 2020
	MII LEI	MII LEI
<i>Rezerva din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	2 560	19 291
Diferențe din reevaluarea la valoarea de piață	256	73 250
Reclasificat la profit și pierdere la derecunoaștere	(2 777)	(24 668)
Sold la finele perioadei	39	67 873
<i>Rezerva din diferențe de curs din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	(1 116)	(1 084)
Diferențe de curs din reevaluarea la valoarea de piață	43	(3 783)
Reclasificat la profit și pierdere la derecunoaștere	1 123	449
Sold la finele perioadei	50	(4 418)
<i>Rezerva din diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	1 875	-
Diferențe din deprecierea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	245	-
Sold la finele perioadei	2 120	-
<i>Rezultat din activitatea filialei atribuibil Băncii</i>		
Sold inițial la 1 ianuarie	2 747	2 086
Rezultat financiar înregistrat pe parcursul perioadei de raportare	-	-
Sold la finele perioadei	2 747	2 086
Total Alte rezerve	4 956	65 541

19. Venituri din dobânzi	30 iunie 2021	30 iunie 2020
	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt		
Dobânzi la depozite la termen în bănci străine	10 054	53 593
Dobânzi la depozite plasate overnight	29	2 823
Dobânzi la conturile "Nostro" la bănci străine și alte organizații financiare internaționale	-	685
Dobânzi la disponibilități la FMI	16	276
	<u>10 099</u>	<u>57 377</u>
Venituri din dobânzi la valori mobiliare		
Dobânzi la valori mobiliare investiționale evaluate la valoarea justă prin AERG	23 029	196 899
Dobânzi la valori mobiliare investiționale evaluate la cost amortizat	65 854	69 918
Dobânzi la valori mobiliare de stat derivate din garanții de stat evaluate la cost amortizat	317 333	323 286
Dobânzi la valori mobiliare de stat emise în urma conversiunii împrumuturilor contractate anterior evaluate la cost amortizat	50 452	63 975
Dobânzi la valori mobiliare de stat evaluate la cost amortizat deținute de DCU	603	623
	<u>457 271</u>	<u>654 701</u>
Venituri din dobânzi la creditele acordate și repo		
Dobânzi la operațiuni repo	29	242
Dobânzi la creditele acordate băncilor	116	69
Dobânzi la creditele acordate altor persoane	167	152
	<u>312</u>	<u>463</u>
Total venituri din dobânzi calculate utilizând metoda dobânzii efective	<u>467 682</u>	<u>712 541</u>
Dobânzi la operațiuni forward	-	149
Dobânzi la alte disponibilități	-	10
Total alte venituri similare	<u>-</u>	<u>159</u>

Rata cuponului la valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova derivate din garanții de stat constituie 1,40% și 5,30% anual (30 iunie 2020: 1,40% și 5,30%), iar rata efectivă a dobânzii în bază de care sunt înregistrate veniturile fiind de 5% pentru portofoliul respectiv de valori mobiliare.

Tabelul de mai jos prezintă veniturile și cheltuielile din dobânzi calculate conform metodei ratei efective a dobânzii, aferente instrumentelor financiare:

	30 iunie 2021	30 iunie 2020
	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi		
Active financiare evaluate la cost amortizat	444 653	515 642
Active financiare evaluate la valoarea justă prin AERG	23 029	196 899
	<u>467 682</u>	<u>712 541</u>
Cheltuieli cu dobânzi		
Datorii financiare evaluate la cost amortizat (Nota 20)	127 897	256 132
Cheltuieli cu dobânzi negative la plasamente (Nota 20)	41 833	25 442
Venituri nete din dobânzi utilizând metoda dobânzii efective	<u>297 952</u>	<u>430 967</u>

20. Cheltuieli cu dobânzi

	30 iunie 2021	30 iunie 2020*
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite		
Dobânzi la creditele primite de la FMI	9 019	13 788
	<u>9 019</u>	<u>13 788</u>
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților		
Dobânzi aferente rezervelor obligatorii	8 494	79 266
Dobânzi aferente depozitelor acceptate de la bănci	165	2 097
Dobânzi la depozitele acceptate de la Ministerul Finanțelor	35 589	29 703
	<u>44 248</u>	<u>111 066</u>
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și repo		
Dobânzi la certificatele Băncii Naționale a Moldovei (<i>amortizarea scontului și comisioanelor aferente ratei efective a dobânzii</i>)	74 630	131 278
	<u>74 630</u>	<u>131 278</u>
Cheltuieli cu dobânzi negative la plasamente pe termen scurt*	41 833	25 442
Total cheltuieli cu dobânzi	<u>169 730</u>	<u>281 574</u>
Cheltuieli cu dobânzi aferente altor activități		
Cheltuieli cu dobânzi privind leasingul	71	120
Total alte cheltuieli similare	<u>71</u>	<u>120</u>

*A se vedea nota 2.1

Pe parcursul semestrului I al anului 2021, norma rezervelor obligatorii menținute de băncile licențiate în lei moldovenești din mijloacele atrase în lei moldovenești și în valută neconvertibilă a fost diminuată treptat de la 32% la începutul anului până la 26% începând cu perioada de aplicare 16 mai 2021 – 15 iunie 2021, iar norma rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valute liber convertibile a rămas la același nivel, de 30 la sută din baza de calcul.

În linie cu ratele de politică monetară, pe parcursul perioadei de raportare, rata de remunerare a rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în lei moldovenești și valute neconvertibile a rămas neschimbată la nivelul de 0,15%. Rata de remunerare a rezervelor obligatorii din mijloacele atrase în valute liber convertibile a rămas la nivelul de 0,01%.

Soldul mediu zilnic al certificatelor Băncii pe parcursul primelor 6 luni 2021 a constituit 5 681 486 mii lei (semestrul I 2020: 6 099 270 mii lei). Rata nominală medie a dobânzii la certificatele Băncii plasate pe parcursul perioadei de raportare a constituit 2,65% (semestrul I 2020: 4,26%).

Cheltuielile cu dobânzi negative la depozitele în valută străină sunt determinate de aplicarea ratei negative a dobânzii la remunerarea mijloacele în EUR deținute pe conturile overnight deschise la băncile centrale europene și alte bănci străine, și a celor plasate la termen.

21. Venituri din **tranzacții, diferențe** de curs valutar și din reevaluarea metalelor prețioase

	30 iunie 2021	30 iunie 2020
	MII LEI	MII LEI
Venituri nete realizate din operațiuni de conversie valutară (Pierderi) nete realizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG	34 156	160 854
Venituri/(pierderi) nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare (Pierderi)/ venituri nete nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase*	(1 123)	(449)
	2 020 554	(312 558)
	(871)	10 393
	<u>2 052 716</u>	<u>(141 760)</u>

*A se vedea nota 2.1

Veniturile și pierderile realizate din operațiuni de conversie valutară se calculează de la operațiunile în valută străină aplicând metoda costului mediu ponderat, în fiecare zi lucrătoare, pe fiecare valută, atât pentru operațiunile de vânzare cât și pentru cele de procurare a valutei.

Atunci când tranzacțiile valutare nu afectează stocul valutar, veniturile și/sau pierderile realizate se calculează ca diferență dintre costul mediu al tranzacțiilor de vânzare și costul mediu al tranzacțiilor de cumpărare.

În cazul când volumul vânzărilor depășește volumul cumpărărilor de valută sau viceversa, veniturile și/sau pierderile realizate se determină ca diferență dintre costului mediu al tranzacțiilor de vânzare sau respectiv de cumpărare și costul mediu al stocului valutar, modificând costul stocului. La 1 ianuarie costul stocului se egalează cu cursul oficial de schimb valutar afișat în ultima zi a anului precedent.

Pe parcursul semestrului I 2021, veniturile obținute au fost generate, preponderent, datorită vânzărilor de valută, când diferența dintre cursul de vânzare și costul stocului valutei a fost semnificativă.

Veniturile și pierderile realizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin AERG cuprind diferențele de curs cumulative de la data recunoașterii inițiale a acestora până la data tranzacției (scadență sau vânzare) (Nota 18).

Veniturile și pierderile nete nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare se formează ca rezultat al reevaluării zilnice a stocurilor valutare ca diferență dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective și al reevaluării conturilor Fondului Monetar Internațional pe parcursul perioadei de raportare.

Veniturile și pierderile nete nerealizate din reevaluarea metalelor prețioase se formează ca rezultat al reevaluării valorii aurului efectuată pe parcursul perioadei de raportare la prețul în lei determinat de către Bancă în conformitate cu indicatorul $P_{Au\ USD}$ fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd.

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

22. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice

Banca își desfășoară activitatea doar pe teritoriul Republicii Moldova. Analiza veniturilor din dobânzi, din comisioane și a altor venituri, a diferențelor din reevaluarea valorilor mobiliare, diferențelor de curs din tranzacții, din reevaluarea stocurilor valutare și a metalelor prețioase, pentru perioada încheiată la 30 iunie 2021, în funcție de activitățile Băncii și zonele geografice (țara emitentului/debitorului instrumentului financiar) este prezentată după cum urmează:

Țara emitentului/debitorului	Gestiunea rezervelor valutare MII LEI	Politică monetară MII LEI	Moneda națională MII LEI	Relațiile financiare cu organele statului MII LEI	Venituri din tranzacții, diferențe de schimb valutar și din reevaluarea metalelor prețioase		Alte MII LEI	Total MII LEI
					MII LEI	MII LEI		
Moldova	-	145	11 965	374 367	2 052 716	7 491	2 446 684	
Organizații financiare internaționale	10 488	-	-	-	-	36 488	46 976	
SUA	34 349	-	-	-	-	274	34 623	
Germania	27 796	-	-	-	-	-	27 796	
Franța	11 856	-	-	-	-	-	11 856	
Marea Britanie	5 518	-	-	-	-	-	5 518	
Olanda	4 923	-	-	-	-	-	4 923	
Austria	2 463	-	-	-	-	-	2 463	
Singapore	1 330	-	-	-	-	-	1 330	
Suedia	1 709	-	-	-	-	-	1 709	
Canada	1 107	-	-	-	-	-	1 107	
Finlanda	110	-	-	-	-	-	110	
Norvegia	107	-	-	-	-	-	107	
Alte țări	32	-	-	-	-	-	32	
Total venituri	101 788	145	11 965	374 367	2 052 716	44 253	2 585 234	

Rezultatele nete din diferențele de curs nerealizate și realizate sunt prezentate separat de alte activități. Acestea reprezintă rezultatul cumulativ derivat al activităților Băncii din implementarea operațiunilor de politică monetară (intervențiile valutare, rezervele obligatorii în valută străină), deservirea plăților și încasărilor în valută străină ale Guvernului și nemijlocit al activităților de gestiune a rezervelor valutare. Veniturile din relațiile financiare cu organele statului includ veniturile din dobânzile la valorile mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii (Nota 19) și alte venituri din exercitarea funcției de agent și bancher al statului.

Banca Națională a Moldovei**NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE CONSOLIDATE CONDENSATE - neauditare**

Pentru 6 luni încheiate la 30 iunie 2021

22. Veniturile pe segmente de activitate și pe zone geografice (continuare)

30 iunie 2020

Țara emitentului/debitorului	Gestiunea rezervelor valutare	Politică monetară	Moneda națională	Relațiile financiare cu organele statului	Venituri din	Alte	Total
					tranzacții, diferențe de schimb valutar și din reevaluarea metalelor prețioase		
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Moldova	-	742	10 257	391 773	(141 760)	6 407	267 419
SUA	182 420	-	-	-	-	274	182 694
Germania	39 887	-	-	-	-	-	39 887
Marea Britanie	32 016	-	-	-	-	-	32 016
Organizații Financiare Internaționale	25 199	-	-	-	-	5 725	30 924
Franța	14 258	-	-	-	-	-	14 258
Olanda	12 819	-	-	-	-	-	12 819
Singapore	11 797	-	-	-	-	-	11 797
Finlanda	11 768	-	-	-	-	-	11 768
Canada	7 146	-	-	-	-	-	7 146
Austria	3 837	-	-	-	-	-	3 837
Suedia	2 814	-	-	-	-	-	2 814
Norvegia	2 574	-	-	-	-	-	2 574
Luxemburg	2 345	-	-	-	-	-	2 345
Total venituri	348 880	742	10 257	391 773	(141 760)	12 406	622 298

La venituri obținute de la Organizații financiare internaționale aferente sectorului "Alte" se includ rambursările de taxe și comisioane de angajamente privind creditele EFF încasate, achitate în perioadele anterioare Fondului Monetar Internațional, în mărime de 36 488 mii lei încasate în 2021 și 5 725 mii lei încasate în 2020. Comisioanele rambursate în anul 2021 și 2020 de la FMI, includ și distribuirea resurselor SCA-1 și ajustări ale taxelor amânate, colectate prin mecanismul "Burden Sharing for deferred charges" restituite Băncii conform deciziei Consiliului directorilor FMI EBS/19/122 din 25.03.2020, ca urmare a rambursării parțiale a surselor acumulate conform mecanismului respectiv către toate țările membre contribuitoare.

23. Cheltuieli operaționale

	30 iunie 2021	30 iunie 2020
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli privind remunerarea muncii și alte beneficii	62 195	58 686
Contribuții privind asigurările sociale de stat obligatorii	18 009	13 407
Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	9	2 637
Alte cheltuieli cu personalul	210	197
Cheltuieli cu personalul	80 423	74 927
Cheltuieli aferente producerii monedei naționale	8 813	17 950
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor corporale	6 755	8 520
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor necorporale	5 869	5 901
Cheltuieli privind amortizarea dreptului de utilizare a activelor	852	852
Cheltuieli cu amortizarea imobilizărilor	13 476	15 273
Cheltuieli cu servicii informaționale, consultanță și audit	14 123	13 874
Cheltuieli pentru întreținerea imobilizărilor corporale	3 785	3 335
Cheltuieli cu taxe și comisioane	121	1 566
Alte cheltuieli	2 691	2 928
Alte cheltuieli operaționale	20 720	21 703

Cheltuielile cu personalul includ și cheltuielile aferente provizionului înregistrat pentru concedii neutilizate (Nota 17).

Cheltuielile din comisioane și taxe includ comisioane:

Din care pe sector:

	Organizații			30 iunie 2021	30 iunie 2020
	Bănci	financiare internationale	Alte		
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Deservirea operațiunilor în conturi	121	-	-	121	157
Deservirea achizițiilor de valută străină	-	-	-	-	936
Linii de creditare	-	-	-	-	473
	121	-	-	121	1 566

24. Părți afiliate

Părțile afiliate Băncii sunt filiala SA "Depozitarul central unic al valorilor mobiliare" și conducerea Băncii (membrii Consiliului de supraveghere, Comitetului executiv și conducătorii de nivel mediu).

24. Părți afiliate (continuare)**Conducerea Băncii**

Cheltuielile de remunerare și compensare aferente conducerii Băncii pe parcursul semestrului I 2021 au constituit 17 792 mii lei, din care pentru membrii Consiliului de supraveghere – 2 249 mii lei remunerare și 631 mii lei asigurări sociale obligatorii; pentru membrii Comitetului executiv – 4 800 mii lei remunerare și 1 311 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii; și pentru conducătorii de nivel mediu - 6 795 mii lei remunerare, 1 966 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative și alte - 40 mii lei.

Cheltuielile de remunerare și compensare aferente conducerii Băncii pe parcursul semestrului I 2020 au constituit 18 627 mii lei, din care pentru membrii Consiliului de supraveghere – 2 214 mii lei remunerare și 598 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative; pentru membrii Comitetului executiv – 5 310 mii lei remunerare și 1 408 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative și alte - 272 mii lei; și pentru conducătorii de nivel mediu – 6 876 mii lei remunerare, 1 844 mii lei asigurări sociale și medicale obligatorii și facultative și alte - 105 mii lei.

Cheltuielile de remunerare includ salarii și beneficii pe termen scurt. Diminuarea cheltuielilor din remunerare a fost determinată, în principal, de demisionarea unui membru al Comitetului executiv pe parcursul anului 2020.

Tranzacțiile cu conducerea Băncii includ cele aferente creditelor acordate. Soldul creditelor acordate conducerii Băncii, acordările și rambursările pe parcursul perioadei precum și mișcarea acestora rezultată de modificările în structura de personal (transferuri interne de la/la poziții de conducători de nivel mediu), sunt prezentate mai jos:

	Sold la 1 ianuarie	Credite acordate	Transferuri	Rambursări	Sold la data de raportare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Conducătorii de nivel mediu					
Semestrul I,					
2021	1 192	-	-	(199)	993
2020	2 746	-	(949)	(605)	1 192

Creditele au fost acordate la rate ale dobânzii similare pentru toți salariații în condițiile prevăzute de actele normative interne ale Băncii. Aceste credite sunt asigurate prin garanții depuse de fiecare persoană beneficiară, care la situația din 30 iunie 2021 aveau o valoare de gaj în suma de 2 216 mii lei (la 31 decembrie 2020: 2 216 mii lei). La situația din 30 iunie 2021 și din 31 decembrie 2020 aceste credite erau clasificate în categoria creditelor standard și nu au fost formate reduceri pentru pierderi de credit așteptate din depreciere preconizată a acestora.

Pe parcursul perioadei încheiate la 30 iunie 2021 și 31 decembrie 2020, Banca nu a încheiat tranzacții de creditare cu membrii Consiliului de supraveghere și ai Comitetului executiv.

Capitalul

Capitalul autorizat al Băncii este deținut exclusiv de către stat. Luând în considerație prevederile art. 1 din *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*, care stipulează expres că Banca este o persoană juridică publică autonomă responsabilă față de Parlament, Guvernul și alte entități afiliate Guvernului nu sunt considerate a fi părți afiliate ale Băncii. Tranzacțiile efectuate cu aceste entități sunt prezentate în notele corespunzătoare la situațiile financiare consolidate condensate neauditat.

25. Angajamente **și obligațiuni** contingente

Cambii emise în favoarea terților

La 30 iunie 2021 valoarea cambiei emisă de către Bancă în favoarea Fondului Monetar Internațional pentru asigurarea creditelor primite în cadrul Angajamentelor EFF a constituit 1 656 861 mii lei (la 31 decembrie 2020: 1 846 872 mii lei).

Angajamente investiționale

La 29 iunie 2021, Banca a încheiat 2 tranzacții de cumpărare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 90 000 mii USD (echivalentul în moneda națională la 30 iunie 2021 – 1 617 795 mii lei), ambele având data valutei 1 iulie 2021.

Totodată, Banca Mondială, în cadrul programului de gestionare externă a rezervelor, a încheiat la data de 30 iunie 2021, 2 tranzacții de cumpărare a valorilor mobiliare în valoare nominală de 10 000 mii USD (echivalentul în moneda națională la 30 iunie 2021 – 179 755 mii lei), ambele având data valutei 1 iulie 2021.

În luna decembrie 2020, Banca Națională a Moldovei și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) au semnat un acord bilateral de efectuare a operațiunilor de tip swap valutar în valoare totală de până la 30 milioane USD, în vederea stabilirii unei facilități de suport a economiei naționale. La 30 iunie 2021, nicio tranzacție în baza acestui acord nu a fost înregistrată.

Angajamente de creditare

La 30 iunie 2021 nu există angajamente condiționale cu caracter creditor (la 31 decembrie 2020 nu existau angajamente condiționale cu caracter creditor).

Angajamente de capital

La 30 iunie 2021, în conformitate cu contractele încheiate, Banca era angajată să onoreze pe parcursul perioadelor viitoare obligații financiare aferente achizițiilor de imobilizări corporale și necorporale aferente activității Băncii în sumă de 11 871 mii lei (în valuta originală 99 mii EUR, 311 mii USD și 4 153 mii lei) (la 31 decembrie 2020: 6 812 mii lei sau în valută originală 99 mii EUR și 4 711 mii lei).

Litigii și obligațiuni contingente

La situația din 30 iunie 2021, Banca a fost implicată în 19 litigii judiciare în calitate de pârât, 2 litigii judiciare în calitate de reclamant și 1 litigiu judiciar în calitate de parte terță (31 decembrie 2020: 19 litigii judiciare în calitate de pârât, 2 litigii judiciare în calitate de reclamant și 1 litigiu judiciar în calitate de parte terță).

La situația din 30 iunie 2021 (precum și la situația din 31 decembrie 2020), Banca nu a înregistrat provizioane pentru litigii, deoarece nu consideră că există dovezi suficiente de eventuale ieșiri viitoare de fluxuri economice aferente acestora.

26. Contracte de leasing

Începând cu anul 2017, Banca utilizează spații administrative și un teren proprietate publică în regim de leasing operațional și, respectiv, comodat. Contractele de leasing operațional și comodat sunt încheiate pe termen de un an, cu opțiunea extinderii termenului de leasing pe perioade anuale consecutive în cazul lipsei obiectivelor părților contractante. Plățile de leasing pentru leasingul spațiilor administrative sunt revizuite anual conform quantumului minim al chiriei pentru bunurile proprietate publică stabilit prin Legea bugetului de stat. Contractele de chirie și comodat pot fi reziliate cu un preaviz de 60 zile, fără suportarea unor cheltuieli de reziliere.

La 31 decembrie 2019, ca urmare a revizuirii exercitării opțiunii de prelungire a termenului contractului de arendă pe un orizont de până la 3 ani, activul aferent dreptului de utilizare și datoria aferentă au fost recunoscute considerând termenul de 3 ani și rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei la data revizuirii, pentru valoarea actualizată a plăților viitoare de leasing.

Activ aferent dreptului de utilizare

Activul aferent dreptului de utilizare se referă la spațiul administrativ arendat și este inclus în Nota 11 în categoria "Terenuri, clădiri și construcții similare".

Spații administrative

	30 iunie 2021	2020
	MII LEI	MII LEI
Sold inițial la 1 ianuarie	2 753	4 458
Amortizarea calculată	(852)	(1 705)
Adiții	-	-
Sold la data de raportare	1 901	2 753

Sume recunoscute în **situația consolidată a rezultatului global neauditată**

	30 iunie 2021	30 iunie 2020
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli privind amortizarea dreptului de utilizare a activelor	(852)	(852)
Cheltuieli cu dobânzi privind leasingul	(71)	(120)
Reduceri comerciale	54	63
	(869)	(909)

Sume recunoscute în situația consolidată a fluxurilor de mijloace bănești neauditată

	30 iunie 2021	30 iunie 2020
	MII LEI	MII LEI
Plăți totale pentru leasingul operațional	(901)	(838)
	(901)	(838)

27. Evenimente ulterioare

După data bilanțului contabil, au fost înregistrate evenimente ulterioare semnificative care nu conduc la ajustarea rezultatelor înregistrate la data bilanțului.

Decizia FMI privind alocări suplimentare de drepturi speciale de tragere membrilor FMI

La 2 august 2021, Bordul guvernatorilor FMI a aprobat o rezoluție privind o nouă procedură de alocare a drepturilor speciale de tragere țărilor membre, proporțional mărimii cotei fiecăreia la FMI deținută la data deciziei.

La 23 august 2021, Republicii Moldova i s-au alocat și transferat 165 333 mii XDR, rata de alocare constituind circa 95,85% din mărimea Cotei RM la FMI.

La 14 octombrie 2021 a fost adoptată Legea nr. 138 privind utilizarea Drepturilor Speciale de Tragere alocate de Fondul Monetar Internațional Republicii Moldova, care prevede utilizarea mijloacelor alocate pentru finanțarea necesităților bugetului de stat. Astfel, la 3 noiembrie 2021, BNM a transferat Ministerului Finanțelor mijloacele financiare, în baza unui acord încheiat între părți.

Alte evenimente semnificative după data bilanțului contabil, care ar ajusta valorile recunoscute sau informațiile prezentate în situațiile financiare consolidate condensate neauditare, nu au avut loc.